

NARLOV—ADDRESS
Glasilo K. S. K. Jednota
6117 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio
Telephone: Henderson 3212

ZA DOSEGO ZMAGE
KUPUJTE VOJNE
BONDE

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA
OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratka pod-
porni organizacija
v Ameriki
Posluje že 51. leto
DARUJTE KAJ
za
Jugoslovanski pomočni
odbor v Ameriki!

Entered as Second Class Matter December 12th 1922, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1102, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1938
NO. 13 — STEV. 13 CLEVELAND, O., 28. MARCA (MARCH), 1945 VOLUME XXXI — LETO XXXI

Velika noč v Rimu

VELIKA NOČ v središču kršćanstva. Če je praznik Gospodovega vstajenja lep in poln tihega, prirščnega veselja že na naših domačih tleh, kako ne bi prevzemalo človeka sveto pričakovanje nad tem praznikom v večnem mestu, kjer znajo in morejo takim dnevom vtisniti nad vse veličasten pečat. — Vsi vlaki proti Rimu so polni popotnikov, romarjev. Poljaki imajo celo svoje posebne vlake, nad šest tisoč jih hiti k proglasitvi njihovega svetnika, mučenika Andreja Bobole. Med ostalimi romarji prisluškuješ italijanski, nemški, francoski, madžarski, da celo romunski govoriči. Tudi nas Slovencev ni malo med potniki. Vsi se sprašujemo, ali bo mogoče dobiti vstopnico k proglasitvenim svečanostim, vse prevzema strah, kako bo s stanovanji, saj so vsi hoteli v Rimu že oddani. V Rimu imamo v žepih polno priporočilnih pisem in upamo, da nas bo Rim gostoljubno sprejel pod streho. Rim sam pa je pravo človeško mravljišče. Zaradi praznikov bližajoče se Velike noči. Ze v soboto je obisk naj-
večje cerkve sveta, bazilike Petra, naravnost ogromen. V nedeljo pa je naval kljub vstopnicam v to svetišče tolik, da po 8 ne dobiš več vstopa, čeprav se ponašaš s kakim specialnim dovoljenjem. Okoli 60.000 vernikov je napolnilo veličastno baziliko. Med svetim opravilom, ki ga opravlja sv. oče sam, pa se na trgu sv. Petra in v novi ulici, ki vodi do trga (via della Conciliazione, cesta sporazuma med Vatikanom in Krivinalom) zbirajo množice ljudstva, ki docela napolnijo ta prostor ogromnih dimenzij. Ta množica, ki gre v stotisoče, vztraja dve, tri ure in pričakuje blagoslova svetega očeta z balkona cerkve sv. Petra. Ko je ob eni popoldne konec cerkvenih svečanosti, prinese sv. oče na balkon. Kljub ganotju, ki prevzema množico, se ne popležejo vzkliki pozdravljanja in mahanja z robc. Sveti oče s počasnim, razločnim, a trepetajočim glasom prosi in deli vsemu kršćanskemu svetu blagoslov iz neba. Vsa množica se skloni in prekriža. Mnogi padejo na kolena. Moč, ki lije iz besed starčka na balkonu, je nekaj edinstvenega. Vsa srca so ubrana na isto nekaj edinstvenega. Da pa bi bil skupen vtis velikonočnih dni v Rimu še bolj neizbrisn, prisostvuje tudi večerni razsvetljavi Petrove bazilike in kolonade okoli Petrovega trga. Ta razsvetljava je l. 1939 presegala vse podobne prireditve prejšnjih let. Tedaj so prvič uporabili bakle, medtem ko so si prejšnja leta pomagali le z električnimi žarnicami in lampijoni. Tudi je bil vtis mogočnejši zaradi odprtega trga, ki so ga doslej zakrivala hiše iz neposredne bližine. Vse stavbe v vodoravni smeri od vhoda v cerkev so podrli in ustvarili novo, široko ulico, ki olajšuje dohod k Vatikanu. Kdor je prisostvoval tej večer-

(Dolje na 2 strani)

Cerkev Božjega groba v Jeruzalemu v nevarnosti

BRITANSKI KOMISAR je pred kratkim določil, da se bazilika Božjega groba v Jeruzalemu zapre, ker ji po uradnih vesteh grozi uničenje. Strokovnjaki so namreč ugotovili, da kupola, rotunda in apsida kažejo znake trohnobe, in sicer v taki meri, da se lahko vsak hip vsa cerkev podre. Ze leta 1932 so zapazili trohnenje ter so podprli cerkev s stebri, toda šele po potresu v oktobru mesecu leta 1927 je pa postal položaj zelo resen ter terjatakojšnje poprave. Problem stabilnosti bazilike, katere kupola je okrašena z zlatim križem, ki se vidi z vsakega mesta v Jeruzalemu, je zelo kompliciran, kajti cerkev je bila zgrajena v različnih časih ter v najrazličnejših slogih. Prvi zarodek stavbe je vzniknil takoj nato, ko je sveta Helena, Konstantinova mati, na svetem mestu, kjer je bilo po smrti položeno Kristusovo telo, našla tudi sveti križ. Tedaj so postavili rotundo, ki je oklepala samo grob, pa tudi baziliko, od katere je ostalo v današnji čas samo malo spominov. Perzi so leta 614 podrli te ostanke ter na njih mestu sezidali tri lepe cerkve. Hram Vstajenja, ki je bil nad grobom je imel tudi kupolo. Po letu 1000 so se te stavbe deloma porušile ter so bile — kolikor jih je ostalo — popravljene. Ko so kmalu potem križarji zavzeli sveto mesto, so spoznali te stavbe za neprimerne, da bi krasile božji grob, ter so v začetku XII. zgradili mogočno cerkev, ki je vezala vse prejšnje tri cerkvice. In ta veliki hram je kljub vsem poznejšim popravilom in spremembam ostal v bistvu še danes nedotaknjen. Ze večkrat je grozil, da se podre, pa so ga leta 1700 zopet deloma popravili. Na začetku preteklega stoletja je bazilika zgorela. Tedaj so jo restavrirali grški arhitekti, toda bili so tako neizobraženi, da je bilo pri tej obnovi mnogo najdragocenejših spominov, zgodovinskih in umetniških, uničenih. Da, celo zidarstvo delo samo je bilo tako neizvedljivo, da je postalo vzrok marsikaterim poznejšim škodam. Kupolo so temeljito popravili leta 1818 arhitekti raznih narodnosti, na podlagi razuma med Francozi, Rusi in Turki. Vzrok največjih škod pa je bilo dejstvo, da je božji grob skozi več stoletij bil v upravi pripadnikov raznih kršćanskih veroizpovedi, ki so različno gospodarili v različnih delih stavbe, prežidavajoč jih v svojem smislu in po svojih potrebah, brez ozir na celotno stavbo. Po potresu leta 1927 je odločil britanski komisar, da se mora popraviti kupola nad grškim korom, toda med popravilom se je pokazalo, da popravilo grozi podreti vso stavbo, zaradi česar so prenehali z njim, obenem pa naročili vsem cerkvam,

VSTAL JE! .. ALELUJA!

Janez Pucelj:

Velikonočna

Ko je zarja obrobila tam na vzhodu temne gore predno je čez mestne dvore svojo rožno luč razlila, vstal je naš Gospod iz groba, kakor luč iz solnca plane! Kot petera zlata solnca Njemu svetijo se rane.

V strahu vsa trepeče straža: angel je odvalil kamen, mu obraz gori kot plamen, zbegana je rimska straža. Naša duša ne trepeče, naša duša vriska sreče, naša duša trdno upa, v rane Vstalega blesteče!

ki upravljajo celotno stavbo, naj se dogovore, kako popraviti vso cerkev. — Katoliška cerkev je popravilo poverila arhitektu Maragonimu, ki je vso stavbo temeljito preštudirjal in ugotovil, da ne grozi nevarnost vsej stavbi zaradi teže nove kupole nad grškim korom, če bo do popravilni stebri ob rotundi, izmed katerih so nekateri še ostanki prvotne stavbe. Potrdil je, da so nekateri popravili iz začetka XIX. prvokrat v zgodovini bazilike Božjega groba, da je po zaslugi katoliške cerkve vso stavbo bila strokovno preštudirana vsa zadeva s stavbo in podani načrti za celotno restavracijo in obnovo. Da pa ta obnova ni še bila izvedena, je vidno iz prepovedi britanskega komisarja, ki je nato prepovedal vsak vstop v baziliko, kar je tem bolešneje, ker se obredi velikega tedna ne bo. dogli mogli opravljati v baziliki nad svetim grobom, v veliko žalost tisočim romarjem, ki prihajajo vsako leto na to sveto mesto.

Prepoved je bila dana na podlagi čl. 13 ustavnega akta, ki nalaga pokrovitelju, v tem primeru Angliji, da mora skrbeti za cerkev in varnost stavb, ki so določeni v Palestini za sveta mesta. Toda problem obnove je bolj zamotan, kakor se misli. Angleški komisar je iz-

javil, da ne more započeti teh restavracijskih del z davki nekršćanskih pripadnikov občine, niti palestinskih ali angleških državljanov, izmed šestih kršćanskih cerkva, ki upravljajo sveti hram, pa bi bila edino katoliška cerkev zmožna voditi popravila, medtem ko se ostale cerkve bore proti temu, da bi katoliška Cerkev sama izvedla obnovo po svojih načrtih. Visoki komisar je zato sklical sejo zastopnikov vseh šestih cerkva, ki naj odločijo, kako naj bi se to vsem kristjanom sveto mesto moglo čimprej in čim boljše popraviti.

Razpadanje bazilike Božjega groba v Jeruzalemu izpričuje tragiko sodobnega kršćanskega sveta in na vso moč podčrtava žalostno velikega petka kršćanskih narodov v 20. stoletju.

Ne jutri, ampak danes se odločite za pristop v našo Jednoto!

TREBA JE DAROVALCEV K R V I !

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potrebnih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da jim rešite življenje!

Kristus in čebele

TISTI VEČER, ko je Jezus Kristus s svojo močjo vedel za konec svoje zemeljske poti, je govoril z dvanajsterimi, ki so z njim jedli velikonočno jag-nje, naj zapoje hvalnice, ker je noč blizu, navzlic žalosti, ki bi ošla tega ali onega, navzlic vsemu, kar bi ta ali oni vedel ali slutil. In tako glasno so zapeli hvalnice da se je dvorana kar tresla od njih glasov. Zahvalili so se Bogu in njih srca so bila polna vdanosti in pripravljeni so si prostora v svojih dušah za njegovo voljo.

Ko so odmolili in je vsak izmed njih postal še enkrat otrok božji, jim je rekel Jezus Kristus, da je zdaj čas, da gredo na Oljsko goro.

Tako so šli skozi mesto, po ozkih ulicah, po širokih trgih. Vroči dan je bil ljudi primoral v njih hiše, zdaj pa, ko jih je hlad večera osvobodil ječe hude vročine, so ulice in trgi oživel in se napolnili z množico. Kristus in njegovi zvesti so morali poslušati grdilne besede; gospoda in druhal jih je psovala in ženske so dvigale otroke in jim kazale "kralja."

Čeprav je to zančevanje in roganje in psovanje bolelo Gospoda in njegove ko udarci bičar, niso stopili niti za korak hitreje in se niso kazali osramočene spričo naščuvane množice.

Judež iz Iskarijota je šel zadnji. Lica so mu žarela, škrtal je z zobmi in on edini izmed vseh apostolov se je sramoval psov. Da bi ušel zasramovanju ceste, je ostal malo bolj zadaj in presledek med njim in drugimi je bil vedno večji in večji in pomešal se je med sramotilce in se je, ne da bi ponavljal njih besede, delal, ko da pripada njim.

Medtem je prišel Kristus s svojimi učenci pred mesto. Oljska gora je na široko stala pred njimi ko siv pajčolan; bila je siva ko večerno nebo in zdelo se je, ko da sta hrib in nebo ustvarjena iz iste snovi.

Jezusa Kristusa je obšla huda, bridka žalost, saj je vedel, da ga Judež iz Iskarijota izdal. Ni bil toliko žalosten radi tega, kar ga je še čakalo to noč, kakor zato, da mu je eden, ki ga je ljubil ko vse druge ljudi, postal nezvest, da se je odrekel milosti božji in se zapisal hudobnemu duhu.

Ko so prišli do potoka Cedrona, se je začela nad njimi že lesketati prva zvezda in trava, ki je obrobljala potok, je orosila njihove noge. Šli so čez brv, ki je bila tako ozka, da so morali iti le posamič, drug za drugim. Gospod, ki je šel spre-daj, je počakal na drugi strani potoka, dokler niso vsi prišli do njega. Apostoli so vedeli, da jim bo nekaj povedal in zbrali so se okrog njega, da bi slišali njegove besede.

On pa je rekel: "Vi vsi se boste nocoj pohujšali nad menoj. Zakaj, zapisano je: Udaril bom pastirja in čreda ovac se bo razkropila."

Ko je pa videl njih, do smrti žalostne obraze in ko je še videl, da jim je bilo žal.

(Dolje na 2 strani)

Kakor Judeži

LAGODEN VEČERNIK je plusknal staremu Kočarju v razorana lica, ko je stopil na prag in je iztegnil velike oči preko doline.

"Se bo držalo vreme," je natihoma pomislil. Mrak je ne-slišno tkal plaho kopreno in jo zgrinjal nad nizkimi bajtami. Vas je bila mirna, le tu pa tam se je utrgalo v somrak lajanje psov in se daleč nekje izgubilo v samotni.

"Da bi se tudi pri nas zvedrilo!" je švignilo Kočarju prav iz srca kakor daljna želja otroka, ki bi dal vse, da bi videl živno mater, ki so mu jo nekoč ugrabili črni možje.

Gori z orehovega vršička na sosedovem vrtu je žvrgolelo v ubrani melodiji — kot vsak večer. Kos je vabil v svate.

Zdajci se je oglašil z dvorišča izpred hleva nekje pes. Ze oddaleč je spoznal gospodarja, ki se je nocoj zakasnil v gozdu ali pa brčkone v trgu, kjer je čakal na denar; v soboto je namreč bilo. Konja sta udarila po pesku, težke verige na vozu so zarožljale kakor utrujene. Hlapec je spregal.

"Ataaa!"

Dvoje otrok se je zagnalo iz hiše, ko je zaslislalo peket. Stari se je še tisti hip zmužnil in izginil kakor potuhnen grešnik.

"Bršljan aaa, bršljan ...!" je čebljalo iz otroških ust. Skrbelo ju je, kaj bo z butarami, če ata zelenja ne pripelje. O, niti misliti nista mogla: na cvetno nedeljo pa brez butare v cerkev! Ah, kje neki! Zgrabila sta vsak svoj šop in v glasnim krikom vlekla v hišo.

"Mamaaa, poglej!" je tišalo četvero rok v gospodinjjo, ki je imela čez glavo dela in se ji ni hotelo take nadleže. Pa kljub temu se je prisiljeno ozrla in z narejenim zadovoljstvom ob-čudovala otroke.

Vonj po zabeljenih turščevih žgancih je napolnil vso sobo. Večerja je vabila k mizi.

"Pokličite očeta!" je sunil mladi otroka, ki je komaj sedel. Dekla je prinesla še lonec in ga postavila na klop. Prijetno je zadišalo po kavi. Nato je začela moliti, ne da bi čakala starega, ki je pravkar drsal v sobo. Začebljalo je ostro za njo, otroka sta se prehitela, sta, trije je zaostajal za celo besedo. Nocoj se je zdelo, da češćenarijo še bolj zategnjeno vleče.

Zacmokalo je slastno nad široko mizo, težke žlice so praskale po glinasti skledi. Mlada je imela opraviti z drobnim jedenčkom, ki je ob vsakem požirku kakor utrujen zamažal. Družina je bila tiha. Zmeraj so imeli tako navado.

Stari je prvi odložil žlico.

Mlada dva sta se kradoma spogledala in drug drugega še tisti hip razumela, ne da bi črhnila besedico. Ze od črne nedelje sem sta se spraševala, kaj neki ga je spet pičilo, da se tako mulasto drži. Mladi je takoj slutil, reči pa staremu ni hotel nič, odkar sta se udarila

(Dolje na 2 strani)

Rev. Černe pripoveduje dalje

Milwauski "Obzor" z dne 15. marca poroča sledeče:

(Op. uredništva (Obzora): Z objavo njegovih poročil o dogodkih v Sloveniji, ki jih je doživel ali jim bil priča sam, nas je Rev. Černe naprosil, da po damo v njegovem imenu sledečo izjavo: "Kar sem napisal in bom še pisal o dogodkih in mišljenju naroda v domovini, to sem in bom skušal pisati v okviru stvarnosti brez vsakega političnega namena. Dokler sem bil doma ni bilo mogoče priti v dotik z nikomur, razen z našim preprostim narodom. V dotiko s štajerskimi izobraženci v nemški armadi sem prišel šele za časa mojega zapora. Z domovino sem bil v zvezi do mojega odhoda v Ameriko. Zadnji obisk v zaporu sem imel le par tednov prej, predno sem odšel na pot.

"Mi smo poznali samo gošarje, šumarje, hostarje in belo gardo. Odkod in kdaj je prišlo ime "partizani" v rabo, ne vem. Vem pa, da si naš slovenski kmet ni sam izbral tega imena. Njemu je pač vseeno, kako ga kdo kliče. Njegova edina želja je, da prežene nacijsko in fašistovsko zver s svoje zemlje. Da nevarnost komunizma za Slovenijo in Jugoslavijo obstoja, sem zvedel šele po mojem prihodu v Ameriko. Tudi s to nevarnostjo bo obračunal narod sam, kakor je obračunal v onih dneh, ko sem bil še na Gorenjskem, s "kroparsko talengo." Danes nima časa pečati se s cepljenjem las. Preveč je trpel in še trpi pod nacijsko strahovlado, da bi utegnil misliti na kaj drugega kot na to, kako uničiti in izgnati nacije in fašiste iz dežele. Župnik Finžgar je zadnji jesen spregovoril tele važne besede: 'Ko opravimo z Nemci, ne bodo gospodarili Jugoslavi-ji in slovenskemu narodu ne partizani in tudi ne bela garda in tudi ne kak komunizem. Narod ve sam svoje potrebe in ne bo odložil orožja, dokler ne pride do svojih človeških pravic.' — Stajerska in Gorenjska si nista bili še nikdar v tako tesni zvezi, kot sta si ravno v naših dneh. Spojil jih je Črni graben in mučilnica v Begunjah na Gorenjskem.

"Pregledal sem zadnje dni nekaj števil starih slovenskih časopisov ter našel, da je tukaj na prostih tleh toliko pravega prekanja, da človeka boli v dno srca v teh resnih dneh. Če hočete res kaj pomagati narodu v domovini, nadaljujte raje s pomožno akcijo, s katero ste ob pričetku vojne tako lepo začeli. Kdo in kakšen režim bo zavladal v deželi, bo odločal narod sam. Svoboda se plačuje s krvjo, in ne s propagando in sanjarstvom. To je moje iskreno priporočilo in nasvet vsem ameriškim Slo-venem, katerim je v resnici slovenski domovine pri srcu. Vse, kar sem zahteval za plačilo, ni drugega, kot malo človeške dostojnosti. Odgovarjal sem na

(Dolje na 2 strani)

VELIKA NOČ V RIMU
(Nadaljevanje s 1 strani)

ni razsvetljava najveličastnejše cerkve sveta, ta je odnesel neizbrisani vtis za vse življenje. Morje luči, v katerem se je topil trg pred cerkvijo, je zopet privabilo neprecenljivo veliko množico ljudstva, ki je strmela nad nebeško lepim prizorom, ko so zagorele vse bakle, žarnice, lampijoni od križa nad kupolo do konca kolonade. Če bi ob tem svečanem trenutku kdo s kratkim govorom dal izraza verskemu navdušenju, bi bilo doživljanje edinstveno lepega prizora sveta še močnejše. Vendar smo vsi odnesli iz središča krščanstva tale vtis: Ako hočeš doživeti moč krščanstva v vsej veličini, poromaj za Veliko noč v Rim.

KRISTUS IN ČEBELE

(Nadaljevanje s 1 strani)
del, da so na trepalnicah Janeza visele solze, je dodal:
"A ko bom vstal, bom šel pred vami v Galilejo."
Peter, ki je bil zmeraj tako pripravljen izkazati Gospodu svojo ljubezen, je dejal, da se on ne bo nikoli pohujšal nad njim, pa čeprav bi to vsi drugi storili.

Tedaj Kristus ni mogel drugače, ko da ga je zavrnil:
"Resnično, povem ti, da me boš še noč, preden bo petelin enkrat zapel, trikrat zatajil."
"Ne, Gospod," je vzkliknil Peter, "in če bi moral tudi umreti s teboj, tebe ne bom nikoli zatajil!"

In vsi drugi so govorili prav tako in so drug drugega prehitovali v zatrevanju zvestobe, saj so imeli vsi dobro voljo in se niso zavedali svoje slabosti.

Kristus je vse te vržene učence pozval, naj gredo dalje in srtili so se okrog njega kot se preplašena čreda gnete okrog pastirja, če se bliža nevihta in preteče odmeva grmenje.

In tako, vsi tesno skupaj, ko da bi se bali kake bližajoče nesreče ali sovražnika iz mesta, so šli z Gospodom dalje.

Steza je vodila nekaj časa tik potoka. Velikanski listi lapuha so čudno šumotali, ko so stopali skozi njih goščo. Šli so mimo luž v trsu, stopali po kamenju, po naplavljenem svišču in se oddaljili od potoka. Pred seboj so zagledali Getsemani, veliko kmetijo bogatega poljedelca. Mogočno hišo z mnogimi okni so obdajali hlevi, skednji in kašče.

Gospod in apostoli so šli molše mimo kmetije. Pot je držala dalje vzdolž velikega sadovnjaka. Tedaj jim je bilo, ko da stopajo skozi oblak nebeskih dišav. A ta duh ni bil vonj po cvetočih drevesih, saj je bila doba cvetenja že zdavnaj mimo in so se veje že sklanjale pod težo zrelih sadov. Ta vonj je bil vonj po sladkobi in smoli, vonj ko iz tisoč raznih cvetov in gozdnih dreves.

Peter je vprašal svojega sosedo, odkod naj bi prihajal ta vonj in oni, ki je bil kmet, preden ga je notranji glas pozval k Jezusu Kristusu, je povedal, da je to le dih iz panjev in ničesar drugega.

In ozrla sta se in sta nedaleč od sebe zagledala panje na globoko visečih vejah. Vrsta panjev je bila tu in vsi so bili varno pokriti. Čebele so že zdavnaj nehale svoje utrudljivo delo in nobena se ni več upala v nevarni nočni hlad in tako so v težkih grozdnih visele na rumenem, slannatem pletivu.

Peter je pokazal drugim in tudi Gospodu, panje čebel, izvor blage dišave, ki so ga na nadaljnji poti vedno manj občutili.

Stopali so navkreber po položnem holmu, ki je stal pred Oljsko goro. Ko so bili na vrhu holma, so se spustili nizdol v majhno dolinico, iz katere se je dvigala z oljčnimi gaji in oljkami obrasla Oljska gora.

Ob vznožju Oljske gore in na parobku oljčnega gaja je hotel Gospod s svojimi počitavci. Usedel se je na vzvišeno skalo in učenci so posedli okrog njega. Mislili so, da jim bo zdaj govoril in precej časa so zrlili v pričakovanju besed vanj. Ko pa ni spregovoril, so se zazrli v tla in sram jih je bilo, da so ga hoteli s svojimi duha žejnimi pogledi prisiliti, da bi govoril.

Gospodu, ki mu ni bilo ničesar skrito, so se zasmilili ti ubožci. Vedel je, kaj se bo moralo zgoditi to noč, da je prišla doba trpljenja in da bodo morali njegovi učenci prestati najhujšo preizkušnjo vere, ljubezni in upanja. Se enkrat je hotel biti Sin človeka v krogu svojih učencev, še enkrat se je hotel veseliti njih bližine, preden bo nastopila temna noč. Vse, vse jim je bil že povedal in njegove božje besede so bile prodrle ko vihar očičenja skozi njih skrbi in boječnost in njihove duše so zaslutile pomen njegovih besed. Zdal pa je bila blizu huda ura, ona huda ura, ki se bo v njej spremenil svet v temeljih. Največji. Najvzvišenejši, pred čigar imenom se bodo priklanjala tisoč letja, bo moral umreti sramotne smrti.

In tako je sedel Gospod v krogu tistih, ki so ga ljubili in prosil je Boga, naj se zgodi vse v velikem in majhnem in vsem, njegova volja, da bo teža ki jo zdaj nosijo njegovi, le majhno breme.

Mislil je, da mora biti tako, da se mora on, preden bo človeško umiranje preželo njegovo telo, pogovoriti še z Njim, saj se ne sme ničesar zgoditi, kar ni volja Očetova.

Prav tedaj, ko je hotel Kristus vstati, da se za nekaj časa loči od apostolov in stopi navkreber na goro, je pristopil Peter k njemu, mu pomolil prgišče in dejal:

"Glej, Gospod, ko sem tako sedel in gledal predse, tem videl te otrple čebelice. Brez dvoma spadajo k onim panjem ki smo šli mimo njih. Ves dan so pridno delale in prav do temne noči so hodile iskat, česar potrebujejo njih družine. A najmarljivejše, ki so se v hudi uri hotele žeti, je večerni hlad zasačil in zdaj naj bo plačilo za njih vsmo to, da bodo zjutraj od mraza mrtve?"

Tedaj je Gospod, ki ga je sočutje apostola ganilo, iztegnil roko in Peter je stresel nanjo otrple in že mrtve čebelice.

Pričakujoč čudeža, so vsi gledali Gospoda.

Dvignil je na roki ležeči kupček k ustnam, hknul je nekajkrat vanje, in že so mala bitja oživila. Začele so se pregibati, migotati in slednjic so se vzdignile. In preden so se povrtnile v svoje panje, so brenčaje obkrožile svojega Rešenika.

Odtilej je dano vsem, ki hočejo čebelam pomagati, da morejo uboge otrple čebelice rešiti z dihom gorke, poživljajoče sape.

Gospod pa tedaj ni spregovoril niti besede o tem.

Vstal je, vzel Petra in Jakob in Janeza s seboj in začel se je bati in oklevati. Ko so stopali nekaj časa dalje, je dejal tem trem: "Moja duša je žalostna do smrti. Ostanite tukaj in čujte!"

In ko je stopil malo naprej, je padel na tla in molil, da, če je mogoče, naj gre ta kelih od njega proč.

In On, ki je privoščil življenje najmanjšemu bitju, je vzel smrt nase.

(G. Rendl.)
V počast premogarjem iz Pennsylvanije so nedavno v ladjedelnici v Baltimore, Md., krstili tri "Victory" ladje na ime odnotnih znanih premogovnikov "Pittston," "Coal-dale" in "Mahon City."

KAKOR JUDEŽI

(Nadaljevanje s 2 strani)
zavoljo Mice. Zdelo se je, da je vsa zadeva že pri kraju, pa je tisto popoldne tako naneslo da je spet prišel Micin mož h Kočarju, ženinemu očetu, naj bi se vendar mladi dal omenčati in jima prepustil tisto sobico — eno samo sobico, pa magari za hlevom, samo da bo pod streho. Za božjo voljo, že četrty mesec nista plačala najemnine in s prvimi je rekel gospodar, da ju bo pognal na cesto. ... Tam na Micinem domu pri Kočarju pa toliko prostora! Moj Bog, še tri druge bi lahko vzel pod streho, ko bi ne bil tak! Pa njen brat, njen lastni brat, pa tako drugačen, odkar so se razšli in je sam na domu za gospodarja. Greh, krav greh si koplje na glavo ... Da, kakor Judeži! ...

Vse te črne misli so se podile staremu nocoj po glavi, da jim skoraj ni mogel biti kos. Kaj naj sploh stori, da bo enkrat konec tega prekletstva nad Kočarijo, nekoč tako dobro in prijazno in tako rekoč v ponos vsem gruntom daleč naokoli! O, to je grozno! ...

Stari se je siloma vzdignil in kakor zaklet oddrdal v svojo čumnato. Natanko je slišal za sključenim hrptom sleherni misel, ki se je utrnila izla molčnega omizja in pomerila nanj, da ga je v živo zbudilo. O, si je šepetal skesano, kaj me je sploh gnalo, da sem šel mednje mar bi tule ostal, saj mi tako nič ne gre v slast? Samo razdražil sem jih in zdaj ...

Globoke je vzdihnil pod težo mučnega vdušja, priprl škripajoče duri in se oddahnil.

"Kakor Judeži!" mu je dlesnilo v šepetu.

"Trma!" se je vzdignilo v mladem, namrdil je visoko čelo in zajemal še hlastneje, da bi zakril svojo jezo. Dekla je vtila na žgance dišečega mleka. Debela smetana se je posedla na kupu, ki je bil sredi skleda kakor otok sredi jezera.

Povečerja so tiho, kakor so začeli. Otroka sta čutila, da nekaj ni prav, a nista se upala reči besede, kajti tudi mama je bila molčeca, kot bi se bala atovega pogleda. In če je bila ona tiha, sta vedela, da je ata hud.

Dekla je odmolila in pospravila po mizi. Dojenček je bilo zavekal. Revez že še ni bil sit. Mlada mu je zastavila prsi in pomiril se je še tisti hip.

"Ata ... butara!" je mlajši napol v strahu ali bojazni pretargal mučno tišino, kot bi imel besedo že ves dan na jeziku. Proseč glas je zazvenel milo, da se je gospodar zdrzil. Mrko misel je hipoma pregnal iz glave, dregnul z debelimi prsti v razmršne lase in z izpremenjenim glasom velel: prinesita!

Kot bi udaril na druge strune! V sobi je zadišalo po živem zelenem bršljanu, ki sta ga prinesla otroka z veselim obrazom, zadišalo je po lepi in sveti cvetni nedelji, morda celo po Jeruzalemu in njegovem Kočarju, ki bo jutri slovesno jездil v tempelj ... Kakor žive sanje je stopilo prednje nekaj svetlega in svečanega, še sledu ni bilo videli za njimi. Taka sta bila otroka, no, saj je bila butara, o, tista butara je bila v delu!

Ata je sedel k peči, otroka sta mu počasi podajala bršljan vejico za vejico, on jih je previdno vtikal za leskove palice, ki so bile povezane z belim trakom, pridejal v vrh še par vejic drevnove cvetja in ljubkih vrbovih mačic. Butara, butara ...

V čumnati, kamor se je umaknil stari, je zaskripalo. Pravljaj se je v posteljo. Natanko je slišal, kaj so se v sobi pogovarjali, da je le za spoznanje napel ušesa, čeprav je zadnje čase slutil, da postaja nekoliko naglušljav.

"Le naj jima dela butaro, še sebi naj jo naredi, če je tak!" je govorilo v starem Kočarju in obšlo ga je čudno sladko občutje, da si je zaželel kakor otrok: ata, še meni butaro! ...

Da! Stopil bi najrajši kar zdajle pred sina, tja med otroka bi se priril in ... in pokleknil kakor je možki, nič ga bi ne bilo sram, o, kajše, saj so si domači! In prosil bi sina, to Kočarjevo grčo, porojeno iz iste krvi kot tisti mali; prosil bi ga kakor se prositi da: glej, zavoljo Krista, ki je nekoč jездil v Jeruzalem, te prosim in moledujem, sprejmi sestro k sebi, vzemi jo, saj bo umrla na cesti ... Prazniki bodo prišli, pa da bi bili med seboj kakor Judeži! O, ne, ne! ...

Zvoneče je prihajalo od neke staremu v dno dobre duše, ki bi se rada otresla težkih verig.

"Ata!" Otroka sta se razvedrila.

"Kaj?" jima je bil prav po očetovski na uslugo.

"Veš, k teti bom nesel butaro," je mlajši navdušeno povzel, da mu je bil starejši očitno nevoščljiv.

"Teta Mica so mi dejali, da naj le prinesem, bom dobil pomarančo, pa po pirhe bom smel na veliko nedeljo!"

Komaj je končal, se mu je obraz nakremžil, kajti ata se je zdrzil, kot bi ga zadel v živo.

"Kam misli?" mu je odurno padlo z jezika. V desnici mu je slonela že izgotovljena butara, levica je omahnila na visoko koleno.

Otrok je padel z očmi na tla, glas mu je kakor ukovan zastal v drobnem grlu.

Tisto nedeljo so bile ceste suhe in kakor polne pomladanske pesmi. Vse je hitelo k Sv. Valburgi, ki je z visokih lin prijazno vabila. Veliko sonce se je pripeljalo na prostrano nebeško poljano in pozdravljalo verna srca mladih in starih, ki so veselih obrazov prosili božjega blagoslova zase in za vse svoje ter za tiste, ki so daleč od Boga ...

Tudi Kočarjevi so se praznično oblekli in šli.

Stari je mahnil sam. Še oljke si ni kupil, kot so imeli zmeraj navado na cvetno nedeljo. Daleč za njim je stopala mlada z otrokoma; vsi so bili tihi in brez mehkega smehljaja na licih.

"Mama!" je starejši skoraj pritaeno prijel mater za židano krilo in jo ljubeznivo pogledal v mežikajoče oči. Nerodno ji je bilo odgovoriti, češ, kaj tega neboljenčka sploh briga, da jo vpraša, zakaj ne smeta z bratcem k teti Mici. In še četudi kaj pove o tisti Mici, kaj bo mož dejal, če bo zvedel od njiu!

"Veš, tista teta ni naša! ..."

In za tem je hipoma pristavila kakor v zmedenosti:

"Pa bogvaruj atu povedati! Vama bom že jaz pomaranč kupila ..."

Otroka sta gledala vprašujoče predse, obema so prišle v drobni glavici iste misli: tista teta ni naša? ...

Od tistega trenutka je bila teta obema kakor tuja in brez pomaranč in brez pirhov.

Stari je sedel v klop ob stranskem oltarju. Segel je v žep po molek, se dolgo pokrival, moliti pa ni mogel. "Kakor Judeži ...!" je globoko vzdihnil, kot bi hotel zaužiti blago zdravilo.

Cvetna nedelja je šla mimo kakor brez svečane procesije Gospodove.

So bili pa prazniki toliko slovesnejši za starega Kočarja in za vse, ki so si takih iz duše želeli. Mladi se je iznenada ves spremenil. Nihče — tudi žena sama ni vedela, kaj ga je tako prišlo, da je odložil staro jezo in na praznike delil za pirhe tiho ljubezen, ki so jo bili vsi do dna žejni.

Na Kočarijo je šele tedaj po-

sijalo prijazno sonce in vsi so ga bili veseli, prav vsi, ki so bili dolgo "kakor Judeži ..."

(Ivan Ogrin)

REV. ČERNE PRIPOVEDUJE

(Nadaljevanje s 3 strani)
stavljena vprašanja po moji najboljši moči. — To, — verjamem — dolgujem svojemu trpečemu narodu. — James Černe.)

"GOŠARSKA" PESEM

Nikdar se nisem štelil med pevce ali organiste. Vseh se drži ta muha, da človeku preveč radi povedo resnico o njegovem glasu. Moj sošolec in pozneje profesor Missia v St. Paul semenišču me je po silni porinil pri zboru med tiste, "ki potrebujejo veliko vaj za petje." Končno me je odslavil z lepim nasvetom: "Imaš nekaj poslušaj, glas se pa ne da prisiliti. Pri koncertu te bomo porabili za zadnjo pesem, ko se bo ljudem mudilo domov." V Gorjah na Gorenjskem sem srečal moža organista, ki me je na stara leta prepričal, da glas in pesem dostikrat napravita v družbi več kot pero in meč. Ta mož je bil Anton Bižal, organist pri cerkvi sv. Jurja in tajnik Zadruga na Gorjah.

Kmalu po izbruhu vojne je potihnila slovenska pesem na vaseh. Še celo gostilne so postale izvanredno tihe. Društva so Nemci razpustili in ravno tako pevske zbornice. Ljudje so začeli iskati utehe v cerkvi. Duhovnikov ni bilo; večina je bila pogrnjena čez mejo, druge so vstaknili v zapor. Vodstvo cerkve in službe božje je prešlo v roke organistov. Pevski zbori na Bledu, na Gorjah, na Srednji vasi, so se pomnožili Jesenicah, v Bohinjski Bistrici kar čez noč in se kosali med seboj. Dasiravno ni bilo maš ob nedeljah, so se ljudje vseeno shajali v cerkvah ob določenih urah. Molilo se je rožni venec, pelo litanije in prepevalo Marijine pesmi. Velikokrat sem bil naprošen, naj pridem v nedeljo popoldne vsaj za blagoslov, "drugo bomo že sami opravili." Maševati v treh različnih župnijah na en dan, utruditi se celo miadega človeka. Večkrat sem premišljeval, kaj se jim je bolj smililo: ali moj glas, ali njih ušesa. Kamor sem prišel, sem našel pevce, ki so peli litanije četverglasno pred oltarjem. Odpevala je cela cerkev, staro in mlado. Posebno ganljiv je bil prizor pri Blejski Materi božji na otoku. Na ta način je bilo ustrezno vsem: kritičnim pevcom, pobožnemu občinstvu in seveda tudi mojemu glasu.

Zelo važno vlogo je igrala v teh težkih dneh farna cerkev. Prejšnje strankarstvo, sovraštvo in hinavščina so izginili. Med tem, ko so se v mirnih časih prej še celo otroci pretepali in demonstrirali strankarstvo svojih staršev s pozdravom "Zdravo!" če so bili starši liberalci, in z "Bog te živi," če so bili starši katoliki, smo se v cerkvi zavedali, da smo vsi v resnici le "uboge reve, ki zapuščeni kličemo." Vsi smo šli skozi isti mlin, ki je mlet vsak dan močnejše in drobnejše. To petje, ta molitev in to združevanje je kmalu začelo razburjati vse one, ki so imeli preveč napete živce. V Gorjah je postala obširna cerkev premajhna; isto je bilo opaziti nedeljno za nedeljo na Bledu. Za dva tisoč ljudi imajo tam prostora. Na stotine ljudi je moralo stati zunaj, ker ni bilo prostora znotraj.

Na nedeljo po prazniku sv. bratov Cirila in Metoda, leta 1941, sem maševal v cerkvi sv. Jurja v Gorjah. Med darovanjem je zadonela s kora himna na čast sv. Cirila in Metoda. Velikokrat sem čul poprej to pesem, ampak še nikdar prej niso donele tako pomenljivo be-

sede: "Sveta brata Ciril in Metod, čuvajte naš verni rod!" Nekaj mi je zaprilo samo in me dušilo v grlu. Pesem je bila že davno odpeta, organist je ponavljal noto za noto za pre-facijo. Nisem mogel spraviti glasu iz sebe. Vzel sem robec v roke, da obrišem očala in skrijem zadrego. Niso bila očala; nekaj je bilo narobe z očmi, in ne samo z mojimi. Cela cerkev je brisala oči, in ne samo tisti, ki so imeli slab pogled kot jaz. Po končanem opraviilu opomin organista, češ, da v teh dneh prepevajo preveč korajžno. "Prišla je iz srca in zade-la v srce kot še nikdar poprej!" se je odrezal Anton Bižal in se sladko zasmeljal.

Organist Bižal je bil mož svoje vrste. Prišel je nekje iz Bele Krajine. Kot građuant Cecilijanske šole v Ljubljani je bil najprvo nastavljen v Borovnici. Le par mesecev se je držal tam. Vleklo ga je v gore, da si utrdi svoja pljuča. — Kot mladenič se je nastanil v Gorjah. Organistovski plače na Gorenjskem niso bogve kaj. Da se mu odpomore, so mu ponudili službo tajnika pri vaški hrpalnici. Oženil se je, si postavil lično hišico in se vživel v gorenjsko življenje. "Pri Bižalovih je doma sreča," so imeli navado reči sosede. Prišli so Nemci in pobrali denar iz zadrug. Anton se je moral zadovoljiti samo z enim zaslužkom, kar mu je ravno prinesla cerkev. Njegova žena Ivanka je vodila gospodinjstvo po vojskim receptu, in šlo je. Šestletna hčerka Tončka in štiri letna Ivanka sta bili ravno tako okroglih obrazov, in ravno tako lepo napravljeni kot takrat, je bilo vsega dovolj pri hiši.

Nič se ni spremenil Bižal po petnajstih letih bivanja na Gorenjskem. Dasiravno majhne postavbe in na videz slabega zdravlja, je mladeniško gorel za slovensko pesem in za lepoto božje službe. Posebno se je zanimal za gorenjske fante, ki so imeli to lepo navado, da so vsako pesem zakrojili po svoje. Anton je poslušal, beležil in marsikatera novih popevk je dobila novo obliko in novo obleko. Kadar se je vesel k orglam, so mu zagorele oči in novo življenje je prišlo v malo, upognjeno telo.

Vsakokrat, kadar me je zanesla pot po opraviilih v Gorje, sem se ustavil pri Bižalovih in prenočeval pod njihovo gostoljubno streho. Edina pritožba, kateri sem čul iz njegovih ust je bila: "Iz Ljubljane se ne more dobiti nič; samo starino pogrevamo in popravljamo." Kadar je slišal o kaki novi pesmi ali novem napevu, je stikal toliko časa okoli, da jo je dobil v svoje roke. "Tam gori v planinah pojo fantje neko novo Marijino pesem, pripovedujejo pastirji, ki so prišli iz gor. Tako povedo, da je žalostna in lepa. Zložili so jo menda gošarji in ji dali melodijo. Poizvedoval sem pri Šumski upravi, pa ne vedo nič o kaki novi pesmi," mi je nekoč zaupno povedal Anton.

Par tednov pozneje sem imel popoldansko opraviilo na Gorjah. Po blagoslovu so zapeli orgle in počasi in mirno so donele na moje uho besede in melodija nove pesmi:

Marija pomagaj nam v vojskineh čas
Na Tebe ozira se vsaki izmed nas,
Marija, vse ljudstvo ječi,
Marija, pomagaj nam Ti!

Marija, pomagaj in reši nas Ti,
te vojske zdaj huče, da bomo prosti,
Marija ...

Marija pomagaj rodovom zemlje,
ki v vojski zdaj strašni veliko trpe,
Marija ...

Marija pomagaj, Te prosijo vsi,
ti dcm zapustili, na vojsko so šli,
Marija ...

Marija pomagaj, tje k Tebi hiti,
kjer v sili veliki pomoč vsak dobi,
Marija ...

Se enkrat zakličem in prosim na glas:
nikar ne zapusti Marija ti nas
Marija, vse ljudstvo ječi,
Marija, pomagaj nam Ti!

Zadnji dve vrstici je ponovila cela cerkev. Orgle so utihnile; ne tako ljudstvo. Toliko solza ni preteklo v cerkvi sv. Jurja še pri nobenem pogrebu kot tisti dan, ko se je prvič pela gošarska pesem Kraljici miru. Isto nedeljo so peli pevci pesem v cerkvi sv. Martina na Bledu, popoldne jo je ponavljala že cela cerkev. Anton Wornigg je bil tam za organista. Anton iz Bleda in gorijski Anton sta bila sošolca in vedno v prijateljski zvezi. Dasiravno se trdi, da je med žagarji in organisti toliko zavisti in "fovšije," da bi ne bilo treba kuriti, če bi gorela, ni bilo med pevskimi zbori blejskega kota in bohinjske doline nikdar takega soglasja kot ravno v teh burnih dneh. Predno je izginil sneg na Stolu, se je razlegalo po vseh gorenjskih cerkvah: "Marija, pomagaj, vse k Tebi hiti!" In v pomladnih tihih nočeh je udarjala na ušesa od Babjega zoba v Jelovci pa do Črnega grabna v Kamniških planinah ubrana prošnja: "Marija, pomagaj nam Ti!"

"Dobro ste jo urezali," sem pohvalil Bižala, ko sva se zopet srečala. Lepa je ta pesem. Kako rad bi bil čestital Antonu na njegovem uspehu in mu povedal vse, kar je ležalo v srcu. Videl je, da bi bil rad govoril kot strokovnjak v glasbeni umetnosti in o pomenu narodne pesmi za narod. Da me spravi iz zadrege, se je hitro odrezal: "Žalostna je, pa veliko pove." Zamislil se je in je počasi nadaljeval: "Poslušajte, gospod župnik! Mi Slovenci nismo nikdar vedeli, kaj smo imeli v Jugoslaviji. Bili smo kot otroci, ki ne poznajo vrednosti svoje matere toliko časa, dokler je niso položili v grob. Šele takrat, ko govorijo tisto, kar v grobu tiho molči, šele takrat se jim odpro oči." Tako je govoril gorijski "solmašter" tisto pomladansko jutro. Njegova šibka in majhna postava se je vzravnila. Glas se je tresel kot glas preroka, ki oznanjuje svojemu narodu pokoro za njegove grehe in pošilja molitev k nebu za rešitev.

Kmalu po tem dogodku so potrkali gestapovci na Bižalova vrata. Povabili so ga, naj gre z njimi. Pot je peljala v Škofijske zavode v Šent Vidu nad Ljubljano in od tod nazaj na Gorenjsko v Begunje. Tam so mu povedali, da je prejšnje leto motil celo okolico s svojo prošnjo do svetih bratov Cirila in Metoda. Devet uglednih in miroljubnih ljudi je podpisalo prošnjo, da naj se ga spravi na varno, predno bodo zopet zagoreli kresovi po slovenskih gorah. Spoznal je bil za človeka, ki je nevaren državnemu novemu redu. Zato je bil poslan v Dachau pri Monakovem na Nemskem. Ivanki je sporočil, da je srečno došel na svoje mesto. Kmalu nato je pisal prijatelju družine, da Tonček vodi petje v jetnišnici. Par dni pozneje je prišlo poročilo, da so ga premestili v "boljši lager."

Janov Cene je na zahtevo poveljstva županil tiste dni na Gorjah. Bil je dober mož in smilil se mu je narod. Napravil je v svoji mladosti par gimnazij v Kranju in znal za silo nemški jezik. Vsak dan je stal na vrtu in opazoval, kako so zorele črnejše. V resnici je pričakoval pismošeno. Pismošeno mu je izročil med drugo pošto tudi obvestilo iz Dachaua. "Nič dobrega ne prihaja iz Nemčije —," je vzdihnil Cene, odprl pismo in bral: "Umrli je Anton Bižal iz vaše vasi. Naznanite vdovi, da naj se javi za prejem pepela ostankov." Debela kaplja je padla na list od nekodi, čeprav ni bilo oblaka na nebu. Moder mož je bil Cene. Navajen je bil takih sporočil in

(Daleč na 3 strani)

"GOŠARSKA" PESEM

(Nadaljevanje s 2 strani)

tudi prizorov, ki so sledili takim sporocilom. Poslal je pošto do Ivanke. Prišla je Ivanka. Ni jokala. Oči so bile rdeče pobarvane. Srepa je zrla župana in rekla: "Jaz hočem mojega moža in ne pepela." Obrnila se je in odšla. Cene je gledal za njo in mrmral sam s seboj: "Seme, iz katerega rastejo gošarji." Ravno tako je modroval oče župan naslednji dan, ko mu je bila izročena ona mala škaflija in potrdilo, da vsebuje pepel pokojnega Antona Bižala. "Drugi župani so že davno vajeni takega dela, jaz se ne bom nikdar privadil k temu." Res se ni oče župan nikdar privadil, ker je bil kmalu nato odstavljen. Vas Gorje je ostala brez župana. Ivanka je dala pokopati posodo na pokopališču v Gorjah. Blagoslovil sem prostor in se z molitvijo za pokojnika poslovil od njegove gomile. Ko smo se vračali iz pokopališča, so silile ženske v mene in hoteli vedeti, če je to res pepel gorjanskega organista. Ne vem...

Prišla je zima in z zimo moj zapor v Laufnu na Bavarskem. Tam nismo bili tako nevarni novemu redu. Dovoljeni so bili obiski sorodnikov in pisma. Prišel je sorodnik in povedal, da se je število gošarjev pomnožilo za 150 samo na Gorjah; poprej, sta bila menda samo dva. Pokojni Tonček ni bil nikdar med njimi. Tudi Ivanka je pisala. Pismo je bilo kratko in je imelo priložene note in besede pesmi Kraljice miru. "Pošiljam vam te note," je bilo zapisano v pismu, "za spomin na mojega pokojnega Antona." Pismo in pesem sta bila pregledana od nemškega cenzorja, in potrjena z uradnim pečatom: Ilag VII-1-Gerpuert. To je moj največji zaklad, katerega sem prinesel iz zaslužnega domovine.

(Op. ur.: — Ta pesem se je prvokrat javno pela v Ameriki takoj drugo nedeljo po Rev. Cernetovem prihodu v Milwaukee in sicer v tukajšnji slovenski cerkvi Sv. Janeza Ev. Župnik Rev. Schifferer je razmnožil na mimeografu ter jo razposlal tudi na druge slovenske župnije po Ameriki. Ljudje, ki so jo čuli pri prvi jutranji maši pripovedujejo, da je v resnici izredno lepa in v srce pretresujoča in da tudi tukaj ni ostalo nobeno oko suho od nje in melodiji. Pevec cerkve Sv. Janeza Ev. se zdaj vadijo na njej za rekordni posnetek in bo izvajana eno prihodnjih nedelj na slovenskem radio programu.)

Bratu Sterbenzu v spomin

V Glasilu od 14. marca smo brali in videli sliko, da je umrla ta blagi mož John R. Sterbenz, do katerega sem imel tako globoko spoštovanje vse od časa, ko sem ga spoznal. Če smo dolžni do katerega uradnika in našega sobrata imeti spoštovanje, smo to dolžni ohraniti do njega radi mnogih zgledov in del, ki jih je vršil.

Ta zaslužni mož je bil zunanje zelo preprost, rekel bi nikoli ni bil je zelo skromen, nikoli ne bi sodil, da je v tej osebi, ki je zunanje tako skromna, v prsih pa tako velika in blaga duša.

Njega sem spoznal na X. konvenciji v Pittsburghu. On je bil takrat že doslužil tretji termin predsedniškega urada pri KSKJ, mislim leta 1908. Njegov govor, ki ga je imel takrat pri banketu, je bil takle: — "Bratje, veste, da mi ne vplačujemo dovolj v posmrtni sklad naše Jednote. Nevarnost je, da zaidemo v prepad, kamor je šlo pred nami že več drugih organizacij. Bil sem član mnogih drugih podobnih

organizacij s takimi asesment in prišlo so v neprimolje njih blagajne, skušali so jih rešiti z velikimi asesment, pa jih ni so mogli, propale so. Mi moramo torej povišati naš asesment vsaj za 10 centov."

Skrbni oče Jednote in dober, pravičen gospodar, je imel na slavnostnem banketu, kjer se vršijo navadno govori slavo-spevov, govor o skrbeh za izboljšanje Jednotinih pravil, s katerimi je želel rešiti Jednoto nevarnega stanja, kajti takrat se je plačevalo za zavarovalniški asesment, se mi zdi, še vedno malo svotico 50c, brez razredov. Preizkušeni mož, ki je pripadal poprej k drugim organizacijam (angleškim), je to uporabil, vstevši si v svojo dolžnost, opozoriti delegate že v naprej, da naj se pripravijo za zborovanje in naj računajo s tem, kar je nujno potrebno za podlago organizacije. Čast možu, ki se je pokazal neustrašenega!

Za njim je govoril drugi mož, ki je podrl njegova (Sterbenzova) priporočila in navdušil omizje z drugimi besedami. Blagi rajni predsednik je vseeno na tej konvenciji izgubil svoj predsedniški urad, Jednota pa je bila prisiljena po državnih zakonih upeljati razrede in povišanja. Ni bila samo ena skrb tega uradnika za pravično ravnanje in gospodarstvo, marveč je bil najbolj svetovalec in razlagalec gospodarskih zahtev pri KSKJ. On je imel vsa pravila v glavi; na vprašanja delegatov v zadevi na konvenciji je odgovarjal na primer takole: "Poglejte v naša pravila, stran ta in ta, člen ta in ta in boste videli." Občudovanja vredni je bil ta blagi mož, ki je vršil svojo uradno službo tako vestno in tako točno! Toda pri tem pa, kakor že omenjeno, je bil mož skromen sam o sebi, niti ni hotel, da se mu da priznanje, niti se ni pokazal kot glavni predsednik zunanje. Tiho je šel tudi pred konvenčnim zborovanjem zgodaj jutraj v cerkev na pogovor z Bogom in ostal tako skromen pri svojem delu vseskozi. Toda kdor je imel ž njim kaj opraviti v poslovanju Jednote, ta je kmalu videl, da ima posla z močnim, ki razume svoj urad. Krivico je sovražil do dna in se postavil v bran, če je bilo treba tudi odvetnikom.

Od njega sem se mnogo naučil in ga ne bom do smrti pozabil. Ohranil bom spoštovanje do njegove osebnosti in značaja in se ga bom spominjal ob vsaki priliki. Skromen mož je bil, niti ni bil znešene postave, toda v svojem srcu je bil pionir in nadomestljiv velikan. Slava takemu možu, njegovi duši pa večni mir!

Anton Grdina.

Dvoje pisem iz Francije

Naslednji dve pismi je prejel od svoje sestre Mrs. Lojzke Demšar iz Francije Mrs. Frances Dolinar na 1217 E. 176 St., Cleveland. Iz njih je razvidno, kaj vse so prestali naši naseljenci v Franciji v času vojne. Pisma se glase:

Francija, 28. 12. 1944. Naša Francija je od 1. septembra dalje spet osvobodjena, oziroma kraj, kjer smo mi, je osvobojen. V nestrpnem pričakovanju smo zvedeli, da je zopet odprta pošta v Ameriko. Srečna sem, da Ti morem zopet pisati v pričakovanju in upanju, da boš dobila moje pismo. Skrbi me, če si sploh še živa Ti in Tvoj mož Peter. Sporočam Ti, da smo še vsi živi in zdravi in ves ta žalostni čas na istem mestu. Hvaležni smo Bogu, da smo tako odigrali to težko igro, kot smo jo morali igrati letošnje leto.

Danes Ti ne bom mnogo pisala, če boš pa dobila to pismo

TRIJE NADALJNI ČLANI PADLI ZA DOMOVINO

Zaporedna št. 79

Sgt. Joseph A. Morin

Soudan, Minn. — Med družta, ki so zgubila že svojega drugega člana v sedanji vojni, spada sedaj tudi naše društvo sv. Cirila in Metoda št. 4. O prvem našem junaku, Frank Mesojedu, ki je padel za domovino 14. marca 1944 je bilo v Glasilu že poročano.

Naša druga vojna žrtev je pa Sgt. Joseph A. Morin, sin tu živčih Mr. in Mrs. Frank Morin, ki je bil ubit dne 17. febr. t. l. v Manili na Filipinskem otočju.

Pokojnik je bil pozvan v vojaško službo 26. dec. 1942 in sicer v Camp Walters, Texas, kjer se je vezbal; čez morje je bil pa poslan meseca aprila 1943; ves ta čas ni bil niti enkrat na dopustu.

Po namenu našega društva se je za pokojnim v naši farni cerkvi sv. Martina dne 20. marca darovala sv. maša zadušnica.

Prizadetim izražam v imenu društva globoko sožalje, pokojniku naj bo pa ohranjen blag spomin!

Joseph Erchull, tajnik.

in jaz kaj pošte od Tebe, Ti pa bom nogo mnogo napisala.

Draga sestra, peklensko je tako življenje. Hrana komaj zadostna in mnogokrat premalo za odrasle, za otroke pa še gre. Krompirja nam ravno ne manjka, ker ga doma pridelamo, imamo precej zemlje. Delava od jutra do večera. Le masti dajo pa bolj malo. Oblačimo se ves vojni čas bolj slabo. Otrokom predelujem iz starega, da tako vsakega še poenkrat lepo oblečem. Končno smo pa le hvaležni in se zdravi veselimo bodočnosti, saj letošnje leto je bilo mnogo noči, ko nismo vedeli, če bomo še kdaj videli beli dan.

Od doma sem prejela zadnje pismo junija meseca. O, draga sestra, tam je šele strašno; seveda splošno v Jugoslaviji. Ravno pri nas, kot so mi v zadnjem pismu opisali, še niso doživeli kaj takega, tako strašnega. Tam po Zireh je bilo res strašno hudo. Moških ni nikjer več videti. Vsi odrasli so postreljeni, kakor: Razdobravčeva, Gantarjeva dva, Potočnikov Liše, Lustikov, Bohačev in Pavletov Frank.

Piši mi, draga, kako se Ti kaj imaš. Zdi se mi, da moraš biti strašno zadovoljna, ko Ti ni treba takega strahu uživati. Nikar ne misli, da smo mi sedaj že brez strahu in skrbi, kajti za hrbtnom nam sovražnik že zopet zmaguje. Le kaj bi bilo, če res tudi zmagaja, potem pa ne moremo več upati. Zdaj strahovito postopa, kamor sedaj doseže. Piši kaj kmalu, ker nestrpnost pričakujem Tvojega pisma. Vas pozdravlja Tvoja sestra,

Lojzka.

Francija, 11. jan. 1945.

Draga sestra! Ne samo papir in te vrstice, tudi moj klic naj Te doseže. Ali si še živa in zdrava in Tvoj mož? Ko bi Ti vedela, kako težko čakam kaj pošte od Tebe,

Zaporedna št. 80

Pvt. Anthony Starec

Lorain, O. — Zopet se moram oglašiti s tužnim naznanilom, da smo pri našem društvu sv. Cirila in Metoda št. 59, izgubili že drugega člana vojaka, brata Anthony Starec, ki je padel za domovino; naša prva vojna žrtev je bil Pfc. Frank M. Zaletel, ubit 28. dec. 1944 v Luxemburgu.

Pokojni naš novi junak, sin Mr. in Mrs. John Starec, na 3148 Elyria Ave. je bil ubit na fronti dne 1. feb. t. l. v Nemčiji. Starši so bili najprvo brzojavno obveščeni od vojnega oddelka, da je njih sin pogrešan, nekaj dni zatem se je pa uradno pismo glasilo da je bil ubit istega dne ko se ga je pogrešalo. Pač hud udarec družini!

Pvt. Anthony Starec je bil rojen tukaj v Lorain-u dne 23. okt. 1914 in je bil 30 let star. Izdelal je osnovno farno šolo, potem je šel v Lorain višjo šolo. Poklican je bil v službo dne 20. marca 1942. Prvotno vezbanje je naredil v Camp Claiborne, La. Pozneje je bil prenešen v Fort Bragg, N. C. Čez morje je bil poslan 30. aprila 1943, kjer je bil v Severni Afriki, na Irskem v Angliji, Siciliji, Italiji, Normandy, na Holandskem, v Belgiji in v Nemčiji. Služil je pri 82. Airborne diviziji, 325th Glider infanterije, ki so prejeli predsedniško citacijo za hrabrost v Normandy.

Pokojni vojak je bil član našega društva od prvega leta. Pisma, ki smo prejeli od njega dokazujejo, da se je daleč od doma večkrat spominjal na društvo. Poleg svojih žalujočev staršev Mr. in Mrs. John Starec zapuša tukaj dve sestre Mrs. Edward Brehany in Evelyn ter dva brata, Emil in Adolph, vsi člani in članice našega društva in KSKJ.

Za pokojnega člana vojaka je bila dne 9. marca t. l. darovana peta sv. maša zadušnica v domači cerkvi Sv. Cirila in Metoda. Sv. mašo je daroval Rev. Milan Slaje, duhovni vodja našega društva in cerkev je bila polna sorodnikov, znancev družnikov in vernikov.

V imenu društva izražam prizadetim iskreno sožalje, hrabremu vojaku pa naj bo ohranjen blag spomin.

Michael Cerne, tajnik.

Da, pošta v Ameriko je že dolgo časa odprta, od Tebe pa ni nobenega glasu. Pisala sem Ti že eno pismo in Te prosim, da mi takoj odpíšeš, ko boš prejela, ker bi predvsem rada vedela, če se Ti ni kaj hudega pripetilo, saj vendar živis v deželi miru. Saj smo še mi vsi živi in zdravi, za kar pa ne vem, komu se moram zahvaliti. Dostikrat sem že rekla, da če bomo ostali še živi, nam bo do tega prav gotovo mamina molitev pomagala.

Veš strašno smo preživeli zadnje poletje. Bombe so padale krog in krog nas. Strašno se bile posledice, kamor so padale. Eroplani so dan za dnem grmeli nad nami. Včasih so se spustili precej nizko in bombardirali, a mi smo se

Zaporedna št. 81

Sgt. John F. Peterlin

Eveleth, Minn. — Naše društvo sv. Cirila in Metoda št. 59 mora žal beležiti že drugo žrtev v sedanji svetovni vojni Sgt. John F. Peterlin. Kar je pa pri tem najhujše in najbolj žalostno je to, da sta bila člana vojaka rodna brata, sinova Mr. in Mrs. Louis Peterlin, edina otroka navedenih zakoncev.

Pokojnikovi starši so bili od vojnega departamenta obveščeni, da je Sgt. John F. Peterlin padel 8. mar. t. l. v Nemčiji. Bil je star 27 let; v armado strica Sama je šel prostovoljno kjer je odslužil pet let in 7 mesecev. V resnici hud udarec za starše, ki sta darovala kar sta imela namreč oba svoja sinova za domovino.

Tudi v tem slučaju izrekam v imenu društva žalujočim staršem naše iskreno sožalje. In na Tebe, dragi John, ki si dal svoje življenje za domovino, in počivaš tamkaj v daljni Nemčiji, pa gredo naši spomini; nikdar Te ne pozabimo! Počivaj v miru božjem, dokler se zopet ne združimo tamkaj gor — nad zvezdami!

John Habyan, tajnik.

pa skrivali. Sprva smo se zahtevali kar v klet. Potem smo pa s sosedovimi izkopali v zemlji zaklonišče in ga zunaj zadelali z debelimi hodi, tako nam je bilo vsaj malo v tolažbo. Seveda, če je pa bomba padla na hišo, je bila ista popolnoma uničena.

Pri gradnji skrivališča je tudi naš Tone pomagal, saj celo leto ni šel na "siht," ker si jaz nisem upala biti sama doma. Prav za našo hišo so naredili kakih 15 metrov pod zemljo res fino skrivališče. Popolnoma je bilo zgotovljeno šele, ko so Angleži prišli. Jaz sem se tako strašno bala, da sem se skoro popolnoma posušila. Saj nisem mogla ne spati ne jesti. Vse noči smo bili na straži. Kadar so prileteli bombniki, je bilo vse mesto pokonci. Ponoči me je bilo dostikrat tako groza, da so mi zobje sklepeta, li, kadar sem slišala bombnike nad nami breneti. Mnogokrat sem se spraševala: sam Bog ve, kakšna bo naša smrt.

Vedeli smo, da bomo morali prestopiti do to konca, a sree posameznega se je vpraševalo kako bo to šlo? Kako bo takrat, ko bo treba vzeti slovo? Strašno težko smo čakali tistega časa, še bolj pa smo se bali.

Z velikim zanimanjem smo tudi poslušali radio poročila. Najprej so nam bili pobrali radije, tik pred preobratom so nam jih pa vrnili. Že par dni prej je bilo slišati kanone in sicer tako močno, da so se okna in vrata na vso moč stresala. Jaz sem bila pa ves tisti čas v strašnih skrbeh. Znesla sem bila skupaj hrane za par dni in prekuhanje vode, če bo treba kaj delj časa prebiti pod zemljo. Sreča pa je bila naša. Tisti predzadnji večer in potem celo noč so Nemci drveli z avtomobili, vozovi in tanki po ulicah in se z vso naglico umikali, brez vsakega odpora.

Drugi dan smo videli le še tu in tam kakega Nemca. Nato

pa so pričeli z delom domači patrioti in nekaj Nemcev tudi polovili. Naslednjega dne pa so bili že Angleži tukaj. Vse ulice so se napolnile z ljudmi in veselo pozdravljale prihajajoče angleške vojake. Veselili smo se, da nam bodo prinesli kaj več za jest in za obleč, pa na žalost vsega tega še strašno manjka. Iz dna srca Te prosim, piši mi kaj kmalu. Te pozdravlja Tvoja sestra

Lojzka.

AMERICAN RED CROSS

Kampanja Rdečega križa

Krvna plazma; bolniške in kirurške potrebščine, klubi za vojake, to so nekatere stvari, ki jih pomagata nabaviti in oskrbeti za naše fante in može na bojnem polju, ko prispevate v kampanjo vojnega sklada Rdečega križa. Druge stvari, ki spadajo v področje Rdečega križa in katere s prispevanjem tudi podprete, so okrevališča in slične druge postaje za ranjene in zdrave vojake v svrhu okrepitve in razvedrila; dalje pomoč družinam službujočih vojakov ter veteranom, ki se vrnejo v civilno življenje.

Rdeči križ ima tudi dobro razvit in delujoč program za dostavljanje pomoči vojnim ujetnikom, ki redno prejemajo zavoje z živili, zdravilskih potrebščin, knjige, športne stvari in drugo, ki jim lajša in krajša pusto življenje v taboriščih. Vojni ujetniki vseh Združenih narodov so deležni te pomoči in pri tem delu sodelujejo tudi organizacije kot je YMCA in druge.

Podpirajte Rdeči križ! Darujte sedaj — darujte veliko!

Ameriški Rdeči križ je oskrbel pomoč od vojne prizadetim civilistom v raznih deželah onkraj morja v vrednosti, ki znaša več kot 11 milijonov dolarjev. Nekaj te gotovine za nabavo pomoči civilistom je prispevala naša vlada, nekaj pa razne pomožne akcije in nekaj pa Rdeči križ sam.

Rdeči križ je pred kratkim poslal z letali v Italijo 2,500 električnih žarnic in 7,500 pa z ladjo za uporabo v vojaških klubih. Pošiljka je vsebovala tudi sto majhnih klavirjev za okrevališča Rdečega križa.

Rdeči križ ima prirejene posebne tako zvane "kits" za one ranjene vojake, ki so po zraku prepeljani iz Srednjega iztoka nazaj v Zed. države. "Kits" vključujejo razne igre, sladščice, revije za čitanje itd.

Tri ure po izkrcanju na otoku Leyte v Filipinih je ameriški Rdeči križ že imel vzpostavljene na ameriškem mostišču kantine, v katerih se je serviralo kavo in drugi prigrizek.

Po njihovem povratku na Angleško so dobili pomorščaki 33 raznih dežel pomoč Rdečega križa, potem ko so opravili svoj posel pri izkrcanju ameriških čet ob obali Normandije.

Mednarodni Rdeči križ skrbi za dobrobit vseh vojnih ujetnikov, iz vseh dežel, ki so podpisale tako zvani ženevski dogovor glede vojnih ujetnikov.

Rdeči križ skrbi za dostavo darovane krvi za ranjene in bolnike, v obliki krvne plazme in prezervirane krvi.

Učenci osmega razreda v okraju Milwaukee se uče nudenja prve pomoči od okrajne policije in šerifov urad tega okraja pravi, da je to zmanjša-

lo nesreče in nezgode med otroci. Policaji so instruktorji za Rdeči križ.

Tisoč šest sto bolniških delavcev in delavk Rdečega križa služi v raznih krajih preko morja. Poleg bolniške oskrbe nudijo vojakom tudi potrebne informacije v pogledu vladnih podpor in sličnih zadev v službah, ko se vojaki vračajo domov.

Posebni omoti (kits) pripravljene za vojne ujetnike, vsebujejo različne zdravilске potrebščine, ki zadostujejo za 100 mož mesečno.

Klubi Rdečega križa na kolesih. — To so posebna nalašč za vojake zgrajena motorna vozila, katera dovajajo vojaštvu celo tik za bojne linije kantine, filme, godbo itd.

DOMAČA FRONTA

Narodno zdravje se ni poslabšalo v Ameriki

Washington — Kljub težavam treh let vojne in težkemu delu, kljub rastočemu pomanjkanju zdravnikov, kirurgov, zobozdravnikov, psihijatrov, bolničark in prenapolnjenju bolnic, je ostalo narodno zdravje v Zedinjenih državah telesno in duševno skoro nespremenjeno glasom poročila OWI, katero je bilo sestavljeno na podlagi podatkov od: US Public Health Service, Federal Security Agency, War Manpower Commission, Census Bureau in od ministrstev vojne in marnarice.

Pregled postavk narodnega zdravja daje naslednje ugodne številke:

Odstotek smrtnih slučajev je bil leta 1944 na 1000 prebivalcev 10.6 dočim je bil leta 1943 še 10.9. Vsega skupaj je bilo smrtnih slučajev leta 1943: 1,459,998, kar je bila najvišja številka od leta 1937 sem.

Smrtni odstotek novorojenčkov in otrok se je tudi leta 1944 nadalje znižal: 39.2 na 1000 rojstev, napram 40.1 za leto 1943. (OWI).

Nabiranje konzervnih škafel iz kostira pojema

Washington. — W. Thomas Hoyt, ravnatelj oddelka za nabiranje pri War Production Boardu, je poročal, da je nabiranje kositra pri civilnem prebivalstvu v letu 1944 nazadovalo skoro za 50 milijonov funtov v primeri z letom 1943.

Naslovil je poziv vsem hišnim gospodarjem, gostilničarjem in drugim sličnim podjetnikom, da podpirajo nabiranje rabljenih konzervnih škafel, da bodo odšle nazaj v tovarne kositra.

Nabiranje iz civilnih krogov je prineslo v letu 1944 le 383,089,507 funtov, dočim je bilo nabranih leta 1943 nič manj kot 48,160,024 funtov. (OWI)

DELAJTE TOČEN NASLOVI

Kakor vsa večja mesta, tako je tudi naše mesto Cleveland zadnji čas razporedilo vse svoje poštne podružnice v različne poštne okraje (zones) s številkami. To se je ukrenilo zaradi bolj hitrega poslovanja pri razdelitvi došle pošte ker manjka klerkov in pismonoš.

Uredništvo našega lista spoda v poštni okraj ali zona št. 3. Zato prosimo tajnike, tajnice krajevnih društev in vse dopisnike, da naj vedno označijo poleg imena Cleveland še št. 3. Tako označite to številko tudi na karticah, ki jih pošiljate če je kaka sprememba naslova članov.

Naslov naj bo torej:

Glasiilo K. S. K. Jednote
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio.

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo	
Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških	
UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO	
6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO	
Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do sobote opoldne za priobčitev v številki naslednjega tedna.	
Naročnina:	
Za štane na leto	\$3.84
Za neštane za Ameriko	\$2.00
Za Kanado in inozemstvo	\$3.00
OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY	
THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U.S.A.	
In the interest of the Order	
Issued every Wednesday	
OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO	
Phone: Henderson 3912	
Terms of subscription:	
For members, yearly	\$3.84
For nonmembers in U. S. A.	\$2.00
Foreign Countries	\$3.00

LETOŠNJA VELIKA NOČ

Pisati uredniški članek za Veliko noč, praznik navdušenja in veselja in to v vojnem času, je težavno. Da, tudi letos se ne bo znana ALELUJA glasila s tako radostjo kakor smo jo prepevali v mirnem času! To je že šesta taka Velika noč od pričetka druge svetovne vojne, ki se je v sept. 1939 pojavila nad Evropo. Dalje je to še posebno žalosten velikonočni praznik za nas, Američane, ker smo v vojni tudi z Japonci od znanega napada na Pearl Harbor v mesecu dec. 1941. Kdo bo torej v taki kritični dobi vesel? Nikakor ne morete kaj takega pričakovati od staršev, ki so vsled te vojne že izgubili sina-ljubljenca, ali od žene-matere, ki žaluje po svojem na bojnem polju padlem možu in očetu njenih ljubljanih otrok; to velja tudi za brate in sestre padlih junakov.

V veliki skrbi in žalosti so tudi sorodniki onih vojakov, ki so pogrešani, ali se pa nahajajo ranjeni v kakšni bolnišnici neznano kje.

Sploh, v resnici se ne more nihče izmed takih veseliti, ki ima kakega svojca v armadi, ker ne ve, kaka usoda še lahko dotičnika čaka. Baš radi tega ne moremo svojim prijateljem tako prizadeti voščiti veselih velikonočnih raznikov, pač pa blagoslovljene.

Pač boste v raznih slovenskih listih tudi letos čitali po cele strani plačanih oglasov od raznih trgovcev in gostilničarjev, ki vam voščijo prav vesele praznike, to vršijo sebi v reklamo. Vse seli bodo seveda vsi, če so naredili dobre kupčije za praznike...

Ker ima pa vsaka slaba stvar enkrat svoj konec, tako bo menda tudi kmalu konec te nesrečne vojne, saj sedanji vsestranski položaj kaže tako. Veščaki zatrjujejo, da smemo pričakovati dan premirja morda že v par mesecih, ali celo v par tednih?! Nemčija je že na robu poraza, potem bodo pa zavezniški z združenimi močmi pritiskali še na Japonca. Naše skromno mnenje je, da je letošnja Velika noč v resnici žalostna; prihodnjimo bomo pa zopet lahko s pravim občutkom in veseljem obhajali. V ta namen dajmo še letos vstalega Izveličarja Kralja miru iskreno prositi, da bi v resnici kmalu zavladal svetovni mir; potem Mu bomo pa lahko prihodnjič v zahvalo vnetega srca prepevali ALELUJA IN HOSANA!

Rev. Julij Slapšak:

Ali bo svet imel še prostora za Kristusa?

Nov svet se poraja okoli nas — svet, ki je že tu. Kakšen bo ta novi svet? Gotovo je, da ne bo nič bolj posrečen, ako ne bo pozidan na bolj zdrave in trdne temelje, kot je bil dosedanj, takozvani "moderni" svet.

Ta "moderni" svet, ki smo ga poznali zadnjih sto let in še delj, je imel na sebi dvojno strahotno značilnost: bolj in bolj se je trgal od Jezusa Kristusa in (drugič): bolj in bolj je podiral pod seboj vso podlago civilizacije in kulture.

Ta svet je bil kakor velika delavnica, v kateri so učeni profesorji delali poskuse, če se svet da dobro urediti brez Kristusa ali se ne da. Če danes ogledamo vse, kakršen je, najdemo po vsej njegovi površini napisano, kakšni so uspehi tistih poskusov. Odgovor je jasno dognan: Ne morete dobro urediti sveta brez Kristusa, zakaj Kristus je Bog!

Poglejmo mimogrede v današnje posvetne šole! Vse današnje posvetne šole, nižje in višje, vse gor do vseučilišč, so se zagrizle v vzgojo mladine brez Boga. Še več: ZOPER BOGA! Boga in vere ne porivajo v stran, ne! Nihče ne more reči, da se ne zmenijo za Boga in vero. Zelo očitno se zmenijo za oba. Toda tako, da hočejo oba — ubiti!

Res je, da te posvetne šole nimajo nobenega tiskanega katikizma, iz katerega bi učile mlade ljudi sovraštva do Boga. Če pa pogledamo malo bolj od blizu, bomo našli v teh šolah nepisan in netiskan katikizem, čigar nauki so nadrobni, v majhnih koščkih v vse predmete, ki jih one šole predavajo.

svojim poslušalcem. Če bi se kdo trudil, da bi zbral vse one koščke iz predmetov, ki se uče na onih šolah, pa bi se oni katikizem nekako takole glasil:

Vprašanje: Kdo je ustvaril svet?
Odgovor: Nihče ni ustvaril sveta.

Vprašanje: Kaj je človek?
Odgovor: Človek je mešanica kemičnih snovi, narejen po podobi in slinosti opice!

Vprašanje: Od kod poznamo reči, ki jih moramo verovati?
Odgovor: Reči, katere moramo verovati, poznamo iz predavanj brezbožnih profesorjev, iz brezverskih knjig, časopisov, radia in umazanih magazinov.

Vprašanje: Kdo sta bila prva dva človeka?
Odgovor: Prva dva človeka sta bila dve opici.

Vprašanje: Kdo je nezmotljiv v svojih naukih?
Odgovor: Nezmotljivi v svojih naukih so samo profesorji in znanstveniki.

Vprašanje: Kaj se s človekom zgodi po smrti?
Odgovor: Človek postane po smrti umeten gnoj.

Vprašanje: Ali se s smrtjo vse konča?
Odgovor: Da, s smrtjo je vse končano.

Tako bi lahko še mnogo nabrali v predavanjih in učnih knjigah današnjih posvetnih šol, kar bi spadalo v ta katikizem. Lahko rečete, da je ta katikizem vendar preveč čuden. Saj tudi mi pravimo, da je. Ampak prav zares ga učijo v današnjih posvetnih šolah. Ali naj se potem kdo čudi, zakaj je vse narobe na svetu?

Vse je maskirano

Kakor današnje posvetne šole, tako izgleda tudi vse družabno življenje današnjega sve-

ta. Bogu ne priznamo nobene veljave in nobene postavbe jim nima pravice dati. Namesto kreposti in čednosti današnji svet proslavlja greh in nečednost. Vendar tega ne pove naravnost. Za največje grdobije si izmišljuje privlačna imena. Kar je bilo včasih priležništvo, je sedaj "poskusni zakon." Prešustvo in nezvestoba ene zakonske polovice, ki vodi do razpore, se zakrije z besedo: zakonsko nesoglasje! Zloraba zakramenta svetega zakona, ki preprečuje rojstvo otrok, se imenuje zdaj "načrtno očetovstvo" in "načrtno materinstvo." Nečistovanje med dijaki in dijakinjami ni več nečistovanje, ampak — "akademski svobodni!" Umori neozdravljivih ni so več umori, zdaj je to "evtanazija" — blaženstvo smrti. In tako dalje, in tako dalje. Z eno besedo, odpravljen je izraz "greh." Namesto tega slišimo in beremo o "bogatejšem življenju" današnjega sveta, o "življenju, ki prihaja bolj do izraza," in celo vrsto takih in podobnih fraz.

Tako govorijo tudi o rečeh, ki so nekdaj pomenile nekaj svetega. Se govorijo o Bogu. Toda mislijo naravno in njene "sile." Še govorijo o vesti. Toda mislijo na strast. Tudi o zakonu ali poroki še govorijo. Mislijo pa na tiste ceremonije, pri katerih se moški in ženska obvežeta, da bosta nekaj časa živela tako, kot niti živali ne žive. Ko moški ali ženska še sedmi ali osmi gre skozi take ceremonije, seveda vselej z drugim človekom, dočim prvi, drugi in tretji... se živi, še vedno pravijo, da je šel ali šla k poroki... Tak pomen imajo današnje "poroke!"

Ali moremo Kristusa priklicati nazaj?

Današnji svet je zmožek cele vrste napačnih zaključkov in sklepov. Pred nekaj leti se je neka igra "football" objavila takole: — Cornell ima 7, Dartmouth ima 3. Tako je ostalo dva dni. Tedaj se je razglasila pomota in popravili so: Cornell ima 3, Dartmouth 0. Tako hitro so popravili pomoto in ni bilo pritožbe.

Igra življenja je mnogo bolj resna. Pomote se ne dajo tako na kratko popraviti. Stoletja morajo poteči, da se popravi kak napačen zaključek. Ko je Kristus umrl na križu, je svet mislil, da je Kristus premagan. Na veliko nedeljo se je pokazalo, da je Kristus v resnici zmagalet. Tudi v teku poznejših stoletij se je mnogokrat delo, da je Kristus na novo premagan. Včasih so minila stoletja, da ga je svet zopet spoznal za zmagalet.

Tudi danes se zopet zdi, da Kristus s svojim naukom nič ne velja. Svet je pripravljen drveti za Antikristom. Kako dolgo bo vzelo, da svet zopet spozna svojo zmožnost? Kako dolgo bo vzelo, da krščanska družina, ki živi vseskozi po Kristovem nauku, ne bo več izjema, ampak pravilo? Kako dolgo bo vzelo, da bo krščanska čednost res tisto, kar Kristus uči? Kako dolgo bo treba čakati, da bo svet priznal, da mora Krista zavladati v šolah in kulturi, knjigi, povsod?

Kristus bi lahko s silo primoral ljudi, da bi se pokorili njegovi postavi. Pa to bo storil šele na sodni dan, zdaj pušča svobodo človekovi volji. Zdaj je na nas, na ljudeh s svobodno voljo in umskim spoznanjem, da delamo s Kristusom ali zoper njega.

Prvi kristjani so ustoličili Krista
Mislimo si, da sta se pred 1700 leti sestala dva takratna kristjana na griču nad Rimom. Strmela sta na mesto in si z ravnih predstavljala vse, kar se je v mestu godilo. Bilo je do kosti vseskozi — pogansko! Eden od obeh je postal malodušen. Kako bomo zmogli mi, ki

nas je tako malo in ki smo tako bridko preganjani, kako bomo zmogli, da pokristjanimo mesto in vso rimsko državo...? Drugi je bil bolj zaupen: Sami na noben način ne bomo zmogli. Toda mi imamo Kristusa, poganski Rim se le na se zanaša! Imamo molitev, zakramente, mučeništvo, blagoslovljen nauk iz nebes! Moremo s pomočjo Kristusa samega, če le hočemo! In to veš, da hočemo! Naša trdna volja in naše delo s Kristusom bo preobrazilo svet.

Tako se je tudi zgodilo. Svet je postal krščanski. Postal je krščanski z navidezno neznatnimi sredstvi. Svet bi se na tak sredstva niti pet minut ne zanašal. Prvi kristjani so se zanašali nanja celih 300 let! In ne brez uspeha!

Leto 1945 spet razpolaga z veliko mero poganstva od konca do kraja sveta. Malodušnim upada pogum. Toda Kristus je še vedno prav tista Resnica, kot je bil v prvih 300 letih po svoji zmagi na Kalvariji. Sredstva za zmago resnice nad zmožnostjo so ostala popolnoma ista. Vprašanje edino ostane, če smo tisti, ki imamo na svoji strani Resnico Kristusovo, pripravljeno rabiti sredstva, ki so jih tako vztrajno rabili prvi kristjani.

Zato je v prvi vrsti od nas samih odvisno, če bo bodoči svet imel kaj prostora za Kristusa v svojem početju. Kristus čaka na naše sodelovanje, s skupnim delom bomo zopet preobrazili svet.

Pripomba: Gornje misli sem povzel iz pridige, ki jo je imel neki Rev. Tomey in je bila tiskana v "The Catholic Forester." Namenil sem vam jo za veliki teden.

KATOLIČANSTVO V NAŠIH ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Po uradni statistiki se je tudi minulo leto (1944) število katoličanov v Združenih državah povečalo, kajti našlo se jih je 23,419,700; spreobrnjenec ali konvertitov je bilo lani 90,832.

Sv. Cerkev je štela lani v U. S. A. 2 kardinala (Philadelphia in Boston), 19 nadškofov, 133 škofov, 29 opatov, 36,745 duhovnikov in 14,730 cerkva. Dalje vzdržujejo naši katoličani 246 semenišč z 20,816 bogoslovci, 224 kolegijev s 97,706 študenti, 1,443 višjih šol z 251,732 dijaki, 7436 osnovnih šol z 1,996,209 učenci; na teh učnih zavodih poučuje 92,421 učiteljev in profesorjev.

Dalje se nahaja v naši deželi 665 katoliških splošnih in 105 posebnih bolnišnic, 225 hiralnic za stare ljudi in 369 sirotišnic s 65,144 otroci.

Največ vernikov ima chikaška nadškofija — 1,627,164 s 431 cerkvami in 1,999 duhovniki.

TEŽKO PRIČAKOVANI DAN

O, pridi že presrečni dan, ko glas bo šel čez hrib in plan, čez morja sinja, širna: "Svetovne vojne konec je! Zvonenje čuj, sirene vse — Zdaj zemlja bo spet mirna!"

Utihi! je topovski grom, vojak se vrača na svoj dom, saj želel si le, to je — Objel bo starše sinko vnet, poljubil ženo mož bo spet, otroke drage svoje.

Glej, sonce zlato tam žari, obseva zemlje vse strani: to sonce je svobode. — Svoboda, mir, pravica zdaj na zemlji vlada vedno naj — prešinja vse narode!

Ivan Zupan.

V Denver, Colo., je nedavno dospelo neko pismo iz Grčije, na katerem je bilo poštni znak v vrednosti 6 bilijonov drahem.

RAZNE ZANIMIVOSTI

V katedrali sv. Jožefa v Columbusu, O., sta bila 26. feb. t. l. v mašnika posvečena 27-letna dvojčka Rev. Charles W. in Rev. Bernard P. Jones, sinova Mr. in Mrs. John P. Jones iz Newarka, O. To je bil prvi slučaj v zgodovini katoliške cerkve države Ohio in drugi slučaj v zgodovini katoličanstva v naših Združenih državah.

Na nekem otočku v Zapadni Afriki so ondi nastanjeni angleški letalci zgradili lično kapelo, oziroma cerkvico za katoličane, ki je iz samih 4 gal. kositrnih konev, napolnjenih s peskom. Skupni stroški gradnje te kapelice so znašali samo — \$25.00.

V mestu Železni brod, Čehoslovakija kjer se nahaja velika steklarna, so nedavno vili za tamošnjo cerkvico zvon iz samega trpežnega stekla, ki ima milo doneč glas.

Znana vojaška akademija v West Pointu ob reki Hudson v državi New York, je bila odobravana vsled sklepa konfederalnega kongresa 1. oktobra 1. 1776, uradno otvorjena pa šele leta 1802.

Britanska armada ima posebno armado samih judovskih vojakov, ki pripadajo k 40 narodnostim.

V starih časih se je rabilo kuhan fižol s pridejanim česnom kot zdravilo zoper prehlad.

Človek ima v svojem telesu 500 mišic, toda četrtnina istih se nahaja samo na obrazu in na vratu.

Infanterijski bataljon št. 100 naše ameriške armade, obstoječ iz 1,300 Japoncev rojenih na Havajih, je bil doslej v tej vojni najbolj odlikovan, kajti 1,100 vojakov tega oddelka noši že razna odlikovanja, med temi tudi tisoč škrlatnih src.

Kralj Abogliakbu, glavar Dahomej plemena v Zapadni Afriki, ima v nosnicah pritrjeno posebno mrežico za čiščenje zraka, kajti njih postava veli, da kralj ne sme vdihavati iste zrak kot njegovi podložniki.

V znani Goodyear tovarni kavčuka v Akronu, O., so začeli izdelovati avtomobilske obročje iz korenin ruskega regrata, ki je tako izborna snov kakor pravi drevesni gumij. Te vrste regrat raste v močvirnatih Floridi. En akter te rastline da 200 funtov kavčuka.

Iz najdražje kovine na svetu, platine, se za rabo gotovih instrumentov izdeluje fino žico, katere cena je \$1.50 en čevlj. Iz enega funta te kovine se lahko zvari tako dolgo žico, da bi cena iste znašala 217 milijonov dolarjev.

Od začetka sedanjih vojne je cena takozvane "wolfram" ali "tungsten" rude na Španskem in Portugalskem poskočila od \$300 pri toni na \$20,000. Vso kupujejo zavezniški Nemcem v škodo.

Vesti iz slovenskih naselbin

Rankin, Pa. — Iz vojnega departmanta je prišlo uradno obvestilo, da je v Italiji še lanskega februarja padel Pfc. Nicholas Balkovec, star 22 let. Prvotno je bilo poročano, da je pogrešan. Pri vojakih je bil od decembra 1942. in preko morja od januarja 1944. Zapušča dva brata in dve sestra — starši so umrli že pred več leti.

Hibbing. — Tukaj je v bol-

nišnici umrl Peter Butorac, star 58 let. V Hibbingu je živel 30 let.

Franklin, Kans. — Družina Stefan Zemljak je bila obveščena od vojne oblasti, da je od 19. dec. pogrešan v Luksemburgu njen sin Sgt. Anton Zemljak.

New York. — V bolnišnici na Welfare Islandu je umrla radi vodnice Evgenija Plaskan, sestrična Ignaca Hudeta, urednika Glasa Naroda, ki je tudi v bolnišnici že več tednov. Doma je bila iz Bele Krajine pred 30 leti. Stara je bila 54 let. Zapušča sina (v vojni v Italiji), tukaj pa dve sestra.

Milwaukee. — V West Allisu je 21. feb. umrl Joseph Górsin, star 65 let. Poleg žene zapušča hčer in sina (v vojni na Pacifiku), dve hčeri in brata.

Barberton, O. — Dne 26. feb. ko je šel Peter Purger domov z dela preko ceste, ga je zadel avtomobil in ga tako poškodoval, da je drugi dan umrl. Zapušča ženo in dve odrasli hčeri. Star je bil 55 let in doma iz vasi Mackolik, Istra.

Frontenac, Kans. — V bližnjem Jacksonvillu je po treh letih bolehanja umrl Jernej Hribar, star 69 let in rojen v Tunjinu pri Kamniku, odkjer je prišel v Kansas pred 38 leti. Zapušča ženo, dva sinova (v Detroitu), nečaka in nečakinje ter dva vnuka.

Hudson, Wyo. — Tukaj je umrl Frank Jugovic, star 59 let in doma iz Stare Loke na Gorenjskem, odkjer je prišel v Ameriko pred 31 leti. Zapušča ženo in dva sinova. Teden pozneje je pa umrl v bolnišnici Gregor Kalan, star 96 let in doma od Skofje Loke.

Eveleth, Minn. — Dne 3. feb. je v bitki za Manito padel John Hacc ml., sin družine John Hacc, star 23 let. V službi Štrica Sama je bil od septembra 1943, prej pa je delal v Clevelandu. Poleg staršev zapušča sestro in brata (pri mornarici).

Bon Air, Pa. — Joseph Kor-

Uradne vesti iz osvobodjene Jugoslavije

"Office of War Information" v Washingtonu nam je dostavil v objavo in informacijo naših ljudi sledeče uradne vesti iz Jugoslavije:

Zaseg nemške posesti v Sloveniji

Washington. — Slovenski narodni osvobodilni odbor je dovršil načrte za konfiskacijo posestev v Sloveniji, ki so jih lastovali ljudje nemške narodnosti ali nemški državljani.

V Sloveniji bo zaseženih 22 velikih posestev, ki jih lastujejo ali so jih lastovali ljudje nemške narodnosti, večinoma nemški državljani. Ta posestva obsegajo 33,000 hektarov gozdov, 2,000 hektarov pašnikov in 6,000 hektarov najboljših vinogradov Slovenije.

Poleg tega so imeli Nemci pod svojo kontrolo 40 odstotkov slovenske železne industrije, 60 odstotkov tekstilne industrije, 50 odstotkov kemične industrije, 70 odstotkov usnjarske industrije, 90 odstotkov kapitala ali glavnice v 13 slovenskih rudniških podjetjih, 20 odstotkov glavnice v kemični industriji in v njihovi izključni lasti so bile vse tovarne cementa v Sloveniji.

Jugoslovanci popravljajo poškodovane mostove

Washington. — V okraju Metkovića v Dalmaciji je bilo na novo zgrajenih šest porušeni, in popravljenih četrto poškodovanih mostov, kakor tudi neki železniški predor. Popravljen je bil tudi neki železniški most, tako da je zdaj obnoven promet na vseh cestah in železnicah.

Odlikovanje angleške generala

Washington. — Gen. Fitzroy McClean, šef britanske vojaške misije v Jugoslaviji, je bil odlikovan z redom Patrioticne zvezde, ki mu je bila dana na priporočilo maršala Tita.

ber st. je bil uradno obveščen, da je bil njegov sin Sgt. Edward Korber resno ranjen na Luzonu, Filipini, V armadi je od novembra 1941 in na Pacifiku se nahaja 36 mesecev.

Chicago, Ill. — Tukaj je umrla Jennie Tomšev, roj. Povše, stara 59 let. Doma je bila iz Verduna pri Toplicah in v Ameriki 33 let. Pokopana je bila v La-Sallu. Zapušča moža, sina, štiri hčere, brata in dve sestra.

Ely, Minn. — V bolnišnici v Anoki je umrla Alojzija Jerič, roj. Antončič, doma iz fare Rob pri Velikih Laščah. V umobolnici je bila 31 let. Zapušča moža, štiri sinove (enega pri mornarici), dve hčeri in brata.

Aspen, Colo. — Na zapadni fronti je bil ranjen T/5 John Zupancic, sin družine Pete Zupancic. Zdravi se v bolnišnici v Parizu. Bil je že odlikovan, kakor bo tudi zdaj s škrlatnim srcem. Služil je v 9. armadi.

Ely, Minn. — Na evropskem bojišču je umrl Pvt. Louis Mihelich za ranami, ki jih je dobil 28. nov. in je še isti dan podlegel. Star je bil 32 let. K vojakom je šel junija 1942 in preko morja lanskega julija.

Hudson, Wyo. — Tukaj je naglo umrl Jakob Porenta, star 65 let. Doma je bil iz vasi Virmaše pri škofji Loki na Gorenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 33 leti. Tukaj zapušča ženo, v Reliancu bratranca Johna Porento, v starem kraju pa dve sestra.

Beamsville, Ontario. — Med okoliškimi kanadskimi rojaki je v teku akcija, da si postavijo Narodni dom. V kratkem bo sklicana seja vseh rojakov, na kateri se bo o stvari razpravljalo.

Iz šole

Učitelj, ki je razlagal pomen dobrotelosti in bratoljubja: "Jakie, povej mi, kaj boš vršil če ustaviš na cesti koga, ki bi pretepal osla?"

Jakie: "Delo bratoljubja."

Beograjska vlada poroča, da je to zdaj prvo visoko odlikovanje angleškega častnika, kakaj do nedavno Velika Britanija ni priznavala kabineta maršala Tita kot jugoslovansko vlado.

Prihod zavezniških diplomatov v Beograd

Washington. — Predsedstvo vrhovnega sveta USSR je imenovalo I. V. Sadčikova za poslanika in zastopnika sovjetske vlade v Beogradu.

Dne 13. marca je prispela v Beograd francoska vojaška misija, kateri nečeluje general De Peyronnet. Istega dne je dospel v Beograd tudi Mr. Stevenson s svojim štabom, poslanik Velike Britanije.

Diplomatične in vojaške zastopnike zaveznikov so pozdravili na letališču ob njihovem prihodu dr. Šubašič, general Velebit in Stojan Gavrilović. Na letališču so bili navzoči tudi angleški general McClean, načelnik angleške vojaške misije, general Ljubodrag Djurić ter številni časniki domačega in inozemskega tiska. Tudi ameriški poslanik Richard Patterson Jr. je na potu v Beograd.

Eksekucija 50 hrvatskih rodoljubov

Washington. — Nemški časopis "Deutsche Zeitung in Kroatien," ki izhaja v Zagrebu, je nedavno objavil, da je bilo v zadnjem času obeslenih 30 oseb, in sicer v "povračilo za bombne eksplozije, v katerih je bila poškodovana avtomobilska in železniška transportacija."

V drugem naznanilu istega lista pa je rečeno, da je bilo obeslenih še 20 nadaljnjih oseb, med katerimi sta bili dve ženski. Tudi ti so bili obeseni "v povračilo za bombne eksplozije pod lokomotivami, kamor so položili bombe 'banditje in komunisti.'"

K. S. K.

JEDNOTA

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila, 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.
GLAVNI URAD: 251-353 N. CHICAGO ST., JOLIET, ILL.
 Telefon v glavnem uradu: Joliet 5448; stanovanja glavnega tajnika 5448.
 Od ustanovitve do 31. januarja, 1945 znaša skupna izplačana podpora \$9,454,341
 Solventnost 129.91%

GLAVNI ODBORNIKI
 Predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Prvi podpredsednik: JOHN ZEPHAN, 2723 W. 15th St., Chicago, Ill.
 Drugi podpredsednik: MATH PAVLAKOVICH, 4715 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji podpredsednik: JOSEPH LEKMAN, 196-22nd St. N. W., Barberton, O.
 Četrty podpredsednik: MIKE GRKOVNIK, P. O. Box 267, N.Y. Minn.
 Peti podpredsednik: GEORGE MOHAR, 1135 Dillingham Ave., Sheboygan, Wis.
 Glavni tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Pomoćni tajnik: LOUIS ZELENEK, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Glavni blaginjak: MATT P. SLANA, 251 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Duhovni vodja: REV. MATH BUTALA, 416 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Vrhovni sodnik: DR. JOE E. URSICH, 1901 W. Cermak Rd., Chicago & Ill.

NADEBNI ODBOR
 Predsednik: GEORGE J. BRINCK, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.
 Prva nadzornica: MARY E. POLUTNIK, 1711 E. 20th St., Lorain, O.
 Drugi nadzornik: FRANK LOKAR, 1353 Hawthorne St., Pittsburgh, Pa.
 Tretji nadzornik: JOHN PEZDIRITZ, 14904 Pepper Ave., Cleveland, O.
 Četrty nadzornica: MARY HOCHER, 21241 Miller Ave., Cleveland, O.

FINANČNI ODBOR
 Predsednik: JOHN GERM, 517 East "C" St., Pueblo, Colo.
 Tajnik: JOSEF ZALAR, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 Prvi odbornik: FRANK J. GOSPODARICH, 300 Ruby St., Joliet, Ill.
 Drugi odbornik: MARTIN SHUKLE, 211 Avenue "A", Eveleth, Minn.
 Tretji odbornik: RUDOLPH G. RUDMAN, 400 Burlington Rd., Wilkesburg, Pa.
 Četrty odbornik: GEORGE J. BRINCK, 512 Adams Ave., Eveleth, Minn.

POROTNI ODBOR
 Predsednik: JOHN DECHMAN, 1102 Janney St., Pittsburgh, Pa.
 Prva porotnica: MARY KOSMERL, 117-5th St., S. W., Chisholm, Minn.
 Drugi porotnik: JOSEPH RUSS, 1101 E. 8th St., Pueblo, Colo.
 Tretji porotnik: JOHN OBLAK, 215 W. Walker St., Milwaukee, Wis.
 Četrty porotnik: JOHN TERSELECH, 1847 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.
 Peti porotnik: JOHN BEVEK, Alexander Ave., Strabane, Pa.
 Šesti porotnik: LUKA MATANICH, 2524 E. 109th St., South Chicago, Ill.

UREDNIK IN UPRAVNIK GLASILA
 IVAN ZUPAN, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

VODJA ATLETIKE
 JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
NACELNICA MLADINSKE IN ŽENSKKE AKTIVNOSTI
 JEAN M. ZALAR, 457 Indiana St., Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne zadeve, vključno se Jednote, naj se pošiljajo na glavnega tajnika JOSEFA ZALARJA, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.; dopise, društvene vesti, razna namanila, oglašje in naročnino pa na GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

Velikonočno voščilo glavnega odbora KSKJ.

IMENU vseh glavnih odbornikov in odborice naše Jednote, tako tudi v svojem imenu voščim tem potom vsem odborom najih krajevnih društev in vsemu Jednotinemu članstvu blagoslovljene velikonočne praznike. Da Bog, da bi jih vsi v zdravju obhajali; da pa tudi ljubi Bog, da bi sedanja vojna kmalu ponehala s popolno zmago Amerike in njenih zaveznikov. Zaeno naj veljajo naši velikonočni pozdravi tudi vsem našim sobratom in sestram v ameriški armadi strom dežele in onstran morja.

Dragi mi sobratje in sestre! Ne pozabite, da bo v par dnevih otvorjena naša nova kampanja društvenih uradnikov in uradnic. Vporabite torej že te praznike da bi med svojimi znanci ter prijatelji pridobili kaj novega članstva naši dragi podporni materi — Jednoti za pirhe in njeno 51. letnico.

S sobratiskim pozdravom

JOHN GERM,
gl. predsednik KSKJ.

Pueblo, Colo., 27. marca, 1945.

IZ URADA DUHOVNEGA VODJE KSKJ

Dragi mi člani in članice!

V sedanjih časih, ko so naša civilna sodišča polna razporočnih zadev, se tako godi tudi pri naši Jednoti, ker imamo več kakor navadno takih oseb, ki se razporočajo in poročajo civilno. Tudi nekaj vojakov se je že poročilo izven cerkve. Nekaterim tajnikom se ne zdi, da je krivičnega v tem, posebno v sedanjih vojnih časih. Resnica pa je, da naša KSKJ. mora imeti enaka pravila in postave za vse. Vsak, ki pristopi h KSKJ pristopi h KATOLIŠKI organizaciji in ostane član te Jednote samo tako dolgo, dokler je praktičen katoličan, in naša KSKJ. nima niti postavne pravice pobirati asesment od tistega, ki ne sme prejemati zakramentov v katoliški Cerkvi; zato KSKJ. vrne dotičnemu vse asesmente plačane po civilni poroki ali v kaki protestantski cerkvi.

Vsak, ki išče razporoko (divorce), mora razložiti svojo zadevo škofjskemu sodišču, in če to sodišče določi, da ni kriv ako živi ločen od žene, ali žena od moža, potem bo imela tista oseba pravico prejemati sv. zakramente, in šele potem ima pravico ostati pri Jednoti.

Naši vojaki bi morali nad vse misliti na zveličanje svoje duše, ker so v večji smrtni nevarnosti kakor tisti, ki ostanejo doma zaradi tega ne bo nihče, ki ima pri srcu duševni dobrobit naših vojakov odobril civilno poroko vojakov. Mi bomo našim vojakom delali največje dobro, ako jih obrnemo od civilnih porok, ko se bodo zavedali, da zaradi poroke njih zavarovalnina ni v veljavi pri KSKJ.

To svarilo je zato objavljeno, da bodo znali vsi naši v vojaški službi se nahajajoči člani, da ne moremo delati nobene izjeme zanje, četudi so onstran morja.

Vsi naši tajniki(ce) morajo naznaniti na glavni urad vse one, ki so civilno poročeni, tako tudi vse razporočene, ali ki živijo ločeni brez odobranja škofa. Saj vas vsako leto tozadevno opominjamo ko vam pošiljamo spovedne listke; vendar izgleda, da vas je treba o tem večkrat opozoriti. Nekateri tajniki ne razumejo, da je to resna postava. Tako nam je neki tajnik pisal za spremembo dediča; razporočen mož, drugič poročen civilno prosil, da bi se njegova druga žena imenovala za dediča.

Tajnik, ki tako prošnjo vloži, pozabi, da KSKJ. ni samo družba za zavarovalnino, pač pa da je bila ustanovljena tudi kot KATOLIŠKA Jednota, in mi nameravamo isto obdržati kot tako.

S sobratiskim pozdravom,

Rev. M. J. Butala, duhovni vodja KSKJ.

Joliet, Ill. 17. marca 1945.

DRUŠTVENA NAZNANILA

DRUŠTVO SV. JANEZA KRSTNIKA ST. 11, AURORA, ILL.

Prememba datuma seje

Ker bo prva nedelja v aprilu Velika noč, zato se je našo prihodnjo redno mesečno prelozilo za en teden, oziroma na nedeljo, 8. aprila točno ob dveh popoldne. Cenjeno članstvo naj izvoli to premembo vpoštevati.

S pozdravom,
August C. Verbie, tajnik.

DRUŠTVO SV. JOŽEFA ST. 57, BROOKLYN, N. Y.

Vabilo na veselico.

Naše društvo ima že več let navado, da priredi zabavo ali veselico na prvo nedeljo po Veliki noči, ali na Belo nedeljo. To se bo vršilo tudi letos in sicer dne 8. aprila v Slovenskem domu na 253 Irving Ave. Pričetek ob 6. zvečer, konec o polnoči. Za plesalželje bo igral izboren orkester; vstopnina 50 centov z davkom vred. Trije izmed navzočih, katerim bo Miss Srčca naklonjena, bodo dobili nagrade. Pripravljalni odbor bo imel vse preskrbljeno za izvršno postrežbo v vsakem oziru.

Cenejni člani(ce) in prijatelji našega društva! Pridite torej na to našo pomladansko veselico, da bomo v prijetni družbi pozdravili prihajajočo vrgred in na ta način saj trenutno pozabili naše vsakdanje težave v tej kritični vojni dobi! Na veselo svidenje!

S pozdravom,
za pripravljajalni odbor:
George Novosel.

DRUŠTVO SV. CIRILA IN METODA ST. 59, EVELETH, MINN.

Članica društva umrla

Našemu članstvu in javnosti naznanjamo s tem žalostno vest, da smo vsled smrti izgubili eno članico, soprogo brata Nicka Pavkovicha, ki je preminula 4. marca v starosti 60 let.

Pokojnica je bila globoko verna žena, saj je hodila sleherni dan k sv. maši; gotovo je zdaj zato prejela zaslužno plačilo v nebesih.

Zapuška soproga, kateremu izrekam na tem mestu v imenu društva globoko sožalje. Naj bo blaga pokojnica zgled nam, ostalim. Priporočam jo v molitev in blag spomin. Naj počiva v miru božjem.

John Habyan, tajnik.

DRUŠTVO SV. JOŽEFA ST. 146, CLEVELAND, OHIO

Prememba prihodnje seje

S tem naznanjam članstvu našega društva premembo datuma naše prihodnje seje in sicer se bo ista vršila vsled velikonočnega praznika šest dni kasneje, oziroma na Belo soboto 7. aprila ob 7 zvečer v navadnih prostorih. Prosim cenjeno članstvo, da izvolite to vpoštevati.

K sklepu želim vsemu našemu članstvu, gl. odboru Jednote in njenemu članstvu blagoslovljene velikonočne praznike in radostno Alelujo.

S sobratiskim pozdravom,
John J. Kaplan, tajnik.

DRUŠTVO SV. MIHALJA, BROJ 163, PITTSBURGH, PENNA.

Bračo i sestre! Ovaj dopis osobito neka valja onim, koji sjednice ne polazite, pak niti ne znate društveni zaključaka, a to, što bi morali da znate: 1. — Naša sjednica na 11. marca bila jako ljepo i mnogobrojno posjećena; i tega se držite i vi,

ostali, koji redko sjednice polazite.

2. Taj dan bila je naša uskrna ispovjed določena, koju smo obavljali 17. i 18. marca. Isto se mi vrlo padlo do uslijed lepog broja našeg članstva; tako je prav! Zatim imali smo ručak i bili svi zadovoljni.

3. — I vi, koji niste obavili svoje korizmene dužnosti poradi dela ili kakve druge zaprike, stoga vas molim, da to s prvom prilikom obavite, da ja čim prije iz moje glave predam poročilo uskrne dužnosti duhovne vodji KSKJ.

4. — Koji ste zaboravili uplatiti svoje asesmente, molim vas, da to učinite za ovaj mjesec marc, jer ćemo imati prvo tromjesečno izvješće za 1945.

5. — Koji ste se preselili, donesite ili pošaljite mi nove adrese; isto označite, ako imate telefon kod kuće, da vas u slučaju zamorem poklicati.

6. — Koji ste još mladi, dobro bi vam bilo, da promijenite svoje certifikate iz razreda A, B u razred CC, FF, GG itd. jer su svi razredi bolji.

7. — Čitali ste u prošlom broju Glasila, da bude 2. aprila počela nova kampanja KSKJ sa lepima nagradama. Stoga SVI na delo! Dobro stvorite društvu, Jednoti, sebi i onemu, koga pridobite u naše redove. Dobro nam došli! — Primamo članove od dana poroda pak do 60 godine. Može se zavarovati u razne razrede od \$250 do \$5000. Sve druge informacije dobiti kod mene. Moramo, da idemo: Svoji k svome!

8. — A sada svemu članstvu našeg društva, osobito našim bratom vojnikom želim zadovoljne uskrne blagdan. Bog Vas živi!

Sa pozdravom
Malt Brozenič, tajnik.

DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ ST. 164, EVELETH, MINN.

Vabilo na sejo. Naše sožalje
 S tem prijazno vabim naše članice na prihodnjo sejo, vršeno se dne 15. aprila ob navadnem času in v navadnem prostoru. Zdjaj je še lepa prilika iti na sejo, na spomlad in tekem poletja želi pa marsikatera izmed vas iti venkaj v zeleno naravo, kar ji ne smemo zameriti.

Zelela bi, da bi na tej seji kaj ukrenile za podvig naše društvene blaginje, da nam bo služila za morebitne deževne dni; zato pridite VSE!

Zaeno želim vsem vam in vsemu Jednotinemu članstvu blagoslovljene velikonočne praznike. Bog nam dodeli zopetni mir, katerega vsi tako težko pričakujemo.

Zelo hudo nas je zadela nedavna novica, da je zopet eden izmed naših evelethskih fantov Sgt. John F. Peterlin dne 8. marca t. l. padel na fronti v Nemčiji. Njegovim staršem, Mr. in Mrs. Louis Peterlin se se niso posušile solze za prvim padlim sinom Frankom (ki je umrl 4. februarja 1944 na bojnem polju), zdaj je pa vojna zahtevala že drugega, oziroma zadnjega ljubljena te družine. Zalostna mati teh sinov-junakov je članica našega društva; zdaj je ostala sama z možem.

Draga nam sosestra! Zdjaj Ti je bilo vzeto zadnje upanje v pomoč na stara leta. Potolazi naj Te Bog, saj je že na tisoče mladih fantov padlo na bojnih poljanah. Naše iskrene sožalje! Tudi nas lahko zadene nepričakovana nesreča. Nas smrt še čaka. Božji volji

se moramo vsi vdati in izročiti v božje varstvo.

Gabriela Masel, tajnica.

DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ ST. 165, WEST ALLIS, WIS.

Naznanjam članicam našega društva, da ne bomo zopet imeli na prvo nedeljo našo sejo zaradi tega, ker je velikonočna nedelja, torej so članice zadnje seje sklenile, da bo seja drugo nedeljo, dne 8. aprila v cerkveni dvorani ob 2. uri popoldne. Pridite v velikem številu, saj so naše seje zanimive in kratke.

S sestrskim pozdravom,
Mary Petrich, tajnica.

DRUŠTVO MARIJE POMAGAJ ST. 190, DENVER, COLO.

Vsem članicam našega društva se naznanja, da prihodnja društvena seja se vrši v sredo, 11. aprila ob 7:30 zvečer; ker druga nedelja v mesecu bo Bela nedelja in prireditelji bomo plesno veselico 8. aprila ob sedmih zvečer, na Belo nedeljo. Vstopnice so po 35c, imeli bomo tudi izvrstno godbo. Čisti dobiček gre za društveno blaginjo, kajti vzele smo že lepo vsoto iz blaginje v tem letu za razna darila in prošnje. Ako ne naredimo kaj za blaginjo, tudi ven ne bomo moge dajati več. Torej prosim vse članice in tudi naša sosedna društva ter prijatelje, da se te veselice udeležijo, saj pri enaki priložnosti hočemo tudi me z vami delovati.

Blagoslovljene velikonočne praznike voščim vsemu cenjenemu članstvu KSKJ.

Pozdrav!

Amelia Cec, tajnica.

DRUŠTVO KRISTUSA KRALJA ST. 226, CLEVELAND, OHIO

Pozdravljeni, člani in članice! — Pomlad je tukaj in velika noč se bliža. Tudi naša seja se vrši na veliko nedeljo, dne 1. aprila. Vabljeni ste, da se udeležite v velikem številu. Napravili bomo bolj na kratko, zato pridite točno. Po seji bomo pa sekali pirhe in pomaranče.

Naše društvo je že imelo veliko obhajilo. Veliko naših članov sem videla pri mizi Gospodovi, tisti, ki pa zadnjič niste mogli priti, pa še lahko opravite versko dolžnost. Tako pripravite tudi g. duhovni vodja. Pokažimo pred Bogom in svetom, da smo stanoviti katoličani!

Zadnjič sem malo pojamrala, da se noče bolezen poslovi od našega društva. No, pa me je ubogala in se poslovila. Precej zdravih se je javilo, razen Frank Paika.

Pa še drugič kaj več. Pa bolj točno in ob času se udeležite seji od sedaj naprej. Želim vsem članom in članicam veselje velikonočne praznike.

Mary Zupančič, poročevalka.

25-LETNICA SLOVENSKE FARE V DENVERJU, COLORADO

Denver, Colo. — V nedeljo, dne 8. julija t. l. bo za našo naslednjo pomembnost; tedaj bomo obhajali srebrni jubilej ali 25 letnico naše fare Kraljica sv. Rožnice Venca.

V ta namen je bil na zadnji letni cerkveni seji izbran poseben pripravljajalni odbor, ki bo imel v oskrbi vse potrebno za to redko slavnost.

Določeno je bilo, da naj gre ta odbor okoli faranov s prošnjo, da naj bi vsak daroval za to 25letnico \$25.00 ali več. Ko so šli kolektat, je dosedaj še sleherni daroval po \$25.00, nekateri pa \$50.00 ali \$100.00, nekateri pa celo \$200.00 kot jubilejni dar cerkvi. Vsa čast jim in hvala! Zato dobi vsak darovalec tiket za banket, poleg tega bodo tudi vsa imena darovalcev označena na spominski tabli, ki bo postavljena

v cerkvi v trajen spomin še našim potomcem.

Ker imamo pri naši cerkvi še okrog \$13,000 dolga, bi ta odobor rad videl, da bi bil letos ves dolg poravnat. Upamo, da se bo to izvršilo, saj naši farani so dobri in radodarni. Na ta način se bomo tudi iznebili plačevanja obresti na dolg, za kar se je moralo že lepo vsoto šteti. Torej darujmo vsi po svoji moči! Ta apel naj velja za vse versko zavedne rojake v Denverju in v bližnjih naselbinah (farmah). Če le mogoče, darujte za 25letnico fare \$25 ali pa več. Ker zdaj tudi naš narod dobro dela, zato bolj lahko daruje, kar se je že izkazalo.

Zaeno ste že danes prijazno vabljeni na to cerkveno slavnost ali 25 letnico, ki se vrši dne 8. julija.

Ako bi hotel kateri poslati svoj dar po pošti, naj naslovi pismo na:

Rev. J. Judnich, 4670 Pearl Ave., Denver, Colo.

Moj naslov je pa:
George Pavlakovich,
4573 Pearl St.,
Denver, Colo.

DOBOREDELNA PRIREDITEV CHIKAZANOV V nedeljo, 29. aprila bo priredba v korist stare domovine

Chicago, Ill. — Pisma za oglašje za v programsko knjižico in vstopnice so bili poslani na vsa slovenska chikaška in okoliška društva, za katere smo imeli naslove v korist prireditve, katere se bo vršila v pomoč našim ljudem v stari domovini v nedeljo 29. aprila v Češki dvorani na 1838 W. 18th St. Pričetek programa bo ob treh popoldne. Celokupni odbor je nmenja, da to pot se bo točnost tudi vpoštevalo. Na javnost pa vseeno apeliramo, da pride v dvorano že pred tretjo uro in sledi celotnemu programu.

Kot je že dosedaj razvidno od priglasenih, ki bo sodelovali pri programu, lahko trdimo, da bo isti bogat in skoz in skoz zanimiv. Imena skupin in posameznikov, ki bodo sodelovali pri tej prireditvi bomo objavili, kakor hitro bomo imeli za ves program skupaj. Ker na takih priredbah ne sme biti brez govornika, smo povabili in se je odzval starosta vseh govornikov Etbin Kristan, predsednik SANSa. Na programu bo tudi za te čase in za to priredbo najbolj primerna igra "Mati," ki jo je spisal nam ameriškim Slovincem poznani, v stari domovini živeči pesnik in pisatelj Mile Klobučič. Igra je epodejanka in je skoz in skoz napeta, ker je povzeta iz partizanskih bojev proti ukopatorjem in domačimi kvizlingi. Odbor je mnenja, da popoldanski program ne sme trajati več kot dve uri in pol. Po programu se pa takoj prične domača zabava in ples. Seveda, pijača in jedade bo tudi na razpolago. Vstopnice lahko dobiti pri vseh društvenih tajnikih in članih podružnice SANS in JPO. Vsi oglašji za programsko knjižico morajo biti v rokah podpisane tajnika ali pa predsednika Antona Krapenca, 2031 W. 21 St. do 5. aprila.

V pismih smo povdarjali, da mora biti ta priredba solidarna manifestacija vseh čikaških in okoliških Slovincov v korist naših ljudi v stari domovini. Če ne bo, bomo po prireditvi tudi tako zabeležili; koga bo zadelo, nato se ne bomo ozirali. Kdor nasprotuje direktno ali indirektno taki humanitarni akciji, ki gre zate, da ne pomaga tistim, ki si sami ne morejo pomagati in so najbolj pomoči potrebni tak ni drugega vreden, da se ga postavi na sramotilen oder in kdor gre mimo da mu plune v boraz.

Ponovno apeliramo na vsa chikaška društva in posameznike, da sodelujete z odborom do vključitvi 29. aprila, da

bo ta priredba velik moralen in finančen uspeh.

Za združeni odbor čikaških SANSovih in JPO-SS podružnic,

Louis Zorko, tajnik.
2657 S. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

SKUPNA SEJA CHIKASKIH SANSovih in JPO-SS PODRUŽNIC

Prihodnja seja vseh čikaških SANSovih in JPO-SS. zastopnikov in zastopnic se bo vršila v ponedeljek 2. aprila, pri To-mažinu na 1900 W. Cermak Rd. Pričetek ob 8. uri zvečer. Vsak posameznik, ki je pripravljen sodelovati v enem ali v drugem oziru za uspeh priredbe za v nedeljo 29. aprila bo na seji dobrodošel. Ker se ne bo pošiljalo posebnih vabil, prosim vpoštevate to naznanilo.

Louis Zorko, taj.

Novi grobovi v Clevelandu

Mary Brinšek

Po dolgi bolezni je umrla na svojem domu Mary Brinšek, rojena Krajec, stara 65 let. Stanovala je na 1064 Addison Rd. Doma je bila iz vasi Travniki pri Loškem potoku, odkoder je prišla v Cleveland pred 42 leti. Bila je članica društva sv. Marije Magdalene 162 KSKJ in podružnice 25 SZZ. Tukaj zapuška soproga Johna in tri hčere: Mary, Pauline Dolgan in Olga Malnar.

Matija Kolar

25. marca popoldne ob 5:15 je umrl na domu hčere Mrs. Anna Schmitz, 570 E. 108. St., slovenski pionir Matija Kolar, star 83 let. Zadnja tri leta je živel pri hčeri Emily Zakrajšek v Willowby, O. Zapuška sinove: Matt, Louis in Cpl. Laddie nekeje na Pacifiku ter hčere: Mary omož. Tich, Anna omož. Schmitz in Emily omož. Zakrajšek ter več drugih sorodnikov.

Andrew C. Mrak

24. marca je umrl v Woman's bolnišnici Andrew Mrak, stanujoč na 1390 E. 47. St. Tukaj zapuška soprogo Suzano, hčeri Donna in Dorothy ter sina Edwarda. V Pulasti, Pa. zapuška stričnika Eli Karpand. Pokojni je bil rojen v Brezovici, kotar Velika gorica na Hrvatskem, kjer zapuška očeta in sestro. V Ameriko je dospel pred 32 leti.

NEMCI BEŽIJO PRED SOVRAŽNIKOM

London. — Zavezniški bombniki so bili v zadnjih 36 dneh 35 krat nad nemškimi mesti, katere rušijo in razsiplejo v prah in pepel. V Monakovem nimajo ne plina, ne vode, ne elektrike. Ljudje morajo topiti sneg, da dobe vodo za kuho. V Dresdenu je samo ena glavna ulica počiščena za promet.

Sodi se, da je že 20,000,000 nemških civilistov zbežalo pred bombami in pred zavezniško armado iz svojih domov. Pred vojno je imela Nemčija 250 velikih mest. Zdjaj so ta v veliki večini v razvalinah. In nemški narod še ne vidi, da ima dovolj vojne.

HITLERJEVA GANGA BO SOJENA KOT MORILCI

London. — Komisija Združenih narodov, ki preiskuje vojne zločine, je izjavila, da bodo glavni vojni zločinci, vključno Hitlerja obtoženi in sojeni kot morilci, roparji in tatovi. Yorski nadškof je že prej urgiral, naj bodo ti kriminalci smrtni kar na licu mesta, kjer se jih dobi v roke.

ROMUNSKI KMETJE SO SI RAZDELILI ZEMLJO

Moskva. — Iz Bukarešte se poroča, da si je na tisoče romunskih kmetov razdelilo 32 večjih veleposestev med seboj. Zdjaj pričakujejo od nove vlade, da jim bo to odobrila.

LOVRAČ

spisal
JAN PLESTENJAK

"Lovrač me ne bo strašil, prosil sem ga odpuščanja," se je tolažil. "Toda žandarji!" Cui je rožljanje verig, udarjanje puškinih kopit, žvenket podkvice na čevljih in ostroost besed, ki jih zna oblast in postava.

"Ne boste me!" Skobacal se je izza skrinje, pobral iz nje denar in se založil z jedjo in z žganjem. Neslišno je odprl zapah in izginil v hrib in po tihotapskih stezah prišel do meje in v Italijo.

Lovrač je takrat še ležal v globeli, bil je veliki ponedeljek. In takrat je v dolini zvonilo Lovraču, zvonili so blagoslovljeni zvonovi, zvonili spravo in odpuščanje in prosili za milost, zvonili so tisti zvonovi, za katere pokojnik ni imel niti viharja in si je volil krvave zvonce. Toda zvonovi so odpuščali.

Pri Lovračevih je bilo tiste dni strašno življenje.

Marijanica je pozabila na Matevža in na moža. Ni je našla misli, ki bi se je oklenila, pa tudi solze ne, ki bi jo iskreno potočila. Milka je ihtela v kotu, da so ji oči zatekle. Katra se je dušila pred ognjiščem, pred hišo je tulil pes, v hlevu hrzal konj in utrinjal, da bi se utrgal in zdiral h gospodarju.

"Milka, še oči si boš izjokala, nikar no! Kar je, to je. Bo že kako!" je v tresljavih zlogoval Marijanica, da bi dodala besedam nekaj žalosti in obupnosti.

Milka pa je še sunkoviteje zahtela.

"Zaigrajmo! Navijmo gramofon, naj poje v spomin nje-mu. On mi ga je kupil. Čakaj! Tale mu je bila najboljši vseh," je blebetala žena in navila obrabljjen gramofon, ki je s hreščanjem in škripanjem tulil v maršu prav za prav mrtvaško pesem. Iz kota v kot se je valila melodija, se razbijala ob tramovju pod stropom, se lovila pod mizo in uhajala skozi okna v dolino do globeli, skozi vrata v hlev in do psa, ki je še bolj obupno zavijal.

"Viš, prav tako lepo poje kot tisti večer, ko ga je ata prinesel," je segla v melodijo Marijanica in se po kobilje zarežala v medlo luč, ki je revno brlela. Ko je gramofon utihnil, so se lovili v temnih kotih le še posamezni zvoki. Potem pa je bilo v hiši mrtvaško tiho.

"Milka, uro navijemo, dolgačas je!" je v nemi grozi zaprosila Marijanica.

"Ne, mrljica imamo!" je kriknila Katra izpred ognjišča. Tedaj je vzkipele mleko in neprijeten vonj se je razlezel po hiši. Marijanici je bilo, kakor da se je razlil vonj po krvi, ki je vrel iz močve rane, po vsej hiši.

"Neroda!" to je bilo vse, kar je mogla izgrgrati Marijanica. Včeraj se nihče ni dotaknil. Skrivoma je použila le Marijanica nekaj "žegna" in izpila kozarec žganja.

"Spat pojdim, jutri se bo treba pripraviti za pogreb."

Zadnja beseda jo je tako grozno zbudila, da je ni cele izgovorila. Začela si je Matevža, da bi se ga oklenila in bi jo branil pred strahovi, zijačimi vanjo iz vseh kotov.

Milka tudi to zadnjo noč pred pogrebom ni spala. Strah je ni bilo. S stene je snela očeto-tov sliko in s pogledom nanjo molila, molila, molila s srcem, z dušo, z ustnicami, z vsem telesom. Molitve si je sama ustvarjala, srce jih je rodilo: "Bog, Oče moj, usmili se duše mojega očeta. O Bog, usmili prošnje moje matere, ki je v nebesih in je zanj molila. Usmili, usmili se njegove duše ti,

sveti Janez, njegov patron, in prosil za očeta Boga, ki te ima rad in te je za svetnika postavil. Mati, mati moja, ki si me moliti naučila, jaz molim zmerom, zjutraj, opoldne in zvečer in kot si želela, tudi k maši hodim, še moli za očeta, da bo njegova duša pri tebi in da bo sta prijatelja." V molitvi so se utrinjale solze in zdaj je prekipevala ljubezen do očeta kriknila:

"Oče, vstani! Jaz te bom obvezala, samo pri nas bodi. Jaz bom umrla, če te ne bo!" Svojega glasu se je ustrašila, ko pa je zagledala očetu obraz na siiki pred seboj, njegove oči, ki so jo ljubeznivo objemale, si je obrisala solze in se zazrla v sliko:

"Oče, pridi no domov, večerja te še čaka, jaz jo bom pogre-la."

"Saj je mrtvi!" jo je presu-nilo. Zagledala je spačeni obraz Marijanice in v tla povešene oči Matevževe.

In ko se je hotela otresti teh podob, se je zagledala v očeto-ve oči na sliki. Bile so svetle, lepe, radodarne, božajoče, ta-ko kot takrat, ko je delil od-pustke s semnja. Toda te oči so bile mrtve. In v te mrtve oči je pala senca in iz te sence se je zarežal obraz Marijanice...

Počilo je, konj je planil v reber, oče pa se zgrudil kot podsekana bukev...

Milka se je zgrozila. Zunaj je lajal pes, petelini so peli in v staji so meketale ovce. Mle-čna svetloba se je cedila skozi okno in sesala temo v sobici, v kotih, pod stropom; izmedlela je luč v luči dneva.

"Danes ga pokopljemo!" je kriknilo Milki v dušo. Ni čutila lakote, ne utrujenosti. Tava-la je kot večja po dvorišču, po hiši, božala ovce in konja in se ogibala Marijanice, ki je bila mršava, črna pod očmi in ne-prespana. Vso noč je čakala, da jo pokliče Matevž. Vsako uro ji je bilo tesneje; če je pes zalajal, se je zagnila z oedejo, da bi ne zagledala orožnika.

Matevža bi pes ne obljajal.

"Morda se je sam javil; vol-čev je zadosti," je pomislila.

"Jaz sem nedolžna," se je to-lažila.

"Rad me ima, ne bo me iz-dal!" si je iskala pomoči.

"Le kam ga je zaneslo?" se je izpraševala zjutraj, ko jo je iz premišljevanja prebudil dan.

"Kar pripraviti se bo treba počasi," je ogovarjala Milko in Katro.

"Še to najhujše prebolimo, potem bo pa že šlo. Drug dru-gemu si bomo pomagali," je ho-tela tolažiti.

Marijanica se je začela obla-čiti v črno obleko. Vse ji je le-telo iz rok, vse ji je bilo na-robe. Nemirna in razdražena je priganjala dekleti, naj hitita.

Fantje sploh niso prišli na dom —. Studila se jim je mačeha. Če so bili sami, so se pridušali, da je ona to pripravila.

Ko so uredili živino, so zakle-nili in se podali k pogrebu. Hče-ro se hotele k očetu. Marijani-ca jih je siloma trgala na dru-go pot.

"Ne smemo! Komisija je tam. Nihče ne sme blizu. Kar k fari pojdim. Tam počaka-mo."

Vlekla je za roko Milko, ki je glasno ihtela, in bežala po str-mini kot preplašena zver.

Prav ta čas se je res zbiral komisija pri mrtvem Lovraču, ki je ležal tri dni v gmajni. Ves čas in od vseh krajev so ga ljudje hodili kropiti in gledat.

"Čuden, prečuden je bil vse življenje in taka je smrt nje-gova," so plašni modrovali spo-toma. Plešat močiček, ki je sta-noval samski v leseni bajti, je

mrmral ljudem: "Ko smo po-birali za mrtvašnico in zvonove, je odklonil in nas odgnal ter si sam naročal: 'Ko poginem, me vlecite v gmajno, tam naj le-žim. Namesto zvonov naj mi kdo poropota s prašičjim lon-cem.' — O Bog," je zavzdihnil starček. "Zvonove nam je po-brala vojska, — sam pa leži, kakor si je prerokoval."

Ljudje so molčali s sklonje-nimi glavami. Samo eden je komaj slšno odgovoril: "Bog je sodnik. Molčimo in molimo zanj."

Ko je komisija opravila, so položili Lovrača v krsto in ga odpeljali k fari. Zadnjikrat je šel po svoji ljubi dolini. Po-grebec ni bilo. Le voz je dr-dral po poti.

Pogrebeci so se zbirali v krč-mi pri fari in čakali, da ga pri-peljejo.

Vsi Lovračevi so sedli za svo-jo mizo in mrko gledali predse. Fantje so pili v žalosti žganje, dekleta so ihtela.

V sobo je stopil Ratink—tu-di Lovračev sorodnik, za ženo je imel njegovo sestro. Pri pod-bojih se je moral skloniti, da ni udaril z glavo ob prečnik.

"Glej no, glej, saj so vsi sku-paj!" Ratink je odlomastil k Lovračevim in jim podajal svo-je težko roko.

"Kaj hočemo, je že tako. Nič ne marajte," jih je tolažil, v duši pa preklinjal morilca, ki je pobil njegovega dobrega pri-jatelja.

Zganje je razgredo pogrebee in so se razvneli.

Ratink je udaril po mizi in prav tedaj je stopil v gostilno tudi žandar:

"Hudiča, jaz pa takole mi-slim. Baba je skuhala vse to, le meni verjemite. Nič prida ni, že oči jo izdajajo."

Pogrebeci so se spogledali in prikriti sum je oživel v njih-ovih dušah.

Zandar je lovil besede z oč-tni in z ušesi.

"Ne se prenačljaj, možje, Pre-klajava bo dognala!" jih je mi-lil žandar.

"Pa naj toži!" je zarečal Ratink.

Kot strah se je tisti hip pri-plazila v gostilno tudi Marija-nica. Oblečena je bila črno, oči je povešala, obraz ji je bil vo-dan, da bi ne zagledala orožnika.

"Hinavka!" je siknila neka ženska.

Pogrebeci so umolkli. Mari-janica se je sesedla na stol pri Lovračevih, ki je še pogledali niso. Pogled je započila v tla, ustnice so ji trepetale od čudne groze.

"Psica!" je zarjovel Ratink in se razkoračil pred njo. V pe-steh mu je pokalo členkovje; kar škripal je z zobmi. Za ko-rak se je približal žandar.

"Psica!" je ponovil. "Sedaj si srečna, ko si ga spravila. Fej te bodi."

"Ubijte jo!" je kriknila sta-rikava ženska in se penila od jeze. V roki je že držala stekle-nico, da bi zamahnila po Ma-rijanici.

"Mir!" je zaukazal žandar, pa tudi njemu je utripalo v spoznanje. "Morda imajo le prav!"

"Da je sram ni in da se kaz-ni božje ne boji," so povzele ženske.

"Prisezi tukajle pred Bo-gom, da ga nisi ti najela!" je velel Ratink.

Marijanica je trepetajoče vstala, ni našla besede, ni na-šla niti misli. Oči so ji begale od stene do stene, nikjer pa ni so našle vrat, da bi pobegnila. Končno se je zagledala v žan-darja, ki je mrko oprezoval po-grebee in razmišljal, kaj in ka-ko naj ukrene, da bo zadoščeno postavi in ljudski jezi.

"Prisezi!" je rohnel Ratink.

"Nisem kriva!" je izjeljala. Obraz ji je splahnel, pobledele so ji tudi zavaljene roke in tresle so se ji noge. Praznota se je odpirala pred njo in zdelo se ji je, da pada v to veliko

praznoto, zmerom globlje in globlje.

Hotela je dvigniti roko, da bi prisegla, pa je bila roka pre-težka. Zenske so to opazile.

"Bog in sveti križ božji, pri-seči je hotela," so šepnile žen-ske.

Na okna je udarila žalostna, revna pesem edinih dveh zvo-nov, ki ju je pustila vojska. Po-grebeci so utihnili in hiteli iz hiše. Lovrača so vzeli z voza nosači, pogrebeci so se zvrstili za krsto in s sklonjenimi glava-mi šli na pokopališče.

Ko so padle na rakev prve kepe prati in kamenja, se je Milka zgrudila; v grob je ječa-lo glasno ihtenje hčera in si-nov, sorodnikov in vseh, ki so se prišli posloviti od Lovrača.

Marijanica je klečala v bli-žini groba in bila kot ubita. Ni-ti z ustnicami niti z očmi ni trenila; grob ji je bil tuj, po-grebeci so ji bili tuji... videla je le praznoto, prepad, v ka-terega pada, pada...

Molitev je utihnila...

Orožnik, ki je stal za Marija-nico, se je zganil, vrgel puško na ramo in položil roko na Ma-rijanico:

"Marijanica, v imenu posta-ve pojdite z menoj!"

Stresla se je in s težavo vsta-la. Brez upora mu je ponudi-la roke. S klecajočimi koraki, bleda in tresoča je odšla z njim s pokopališča.

Marijanica je že tisto noč spala v zaporu, ki ji je bil kljub tesnosti neznan. Pre-pad je čakala in čakala, odgovar-jala sodnikom in gledala z du-šo v črno temo.

Ko je stala v dvorani pred zborom, ki naj odločijo o njeni usodi, je čutila, da visi nad njo nekaj težkega, ki ji grozi, da jo stre.

Ko je po hudih, kot večnost dolgih urah vprašal sodnik: "Ali se čutite krivo," je zajec-ljala: "Da!" In je dodala za opravičbo: "Ko je bil pa tako čuden." Potem je umolknila.

Čez pet let sta se v isti dvora-ni srečala z Matevžem, ki se je vrnil in ga je zgrabila pravi-ca.

Spogledala sta se obsojenca in se z očmi poslopila. Vse dru-go je utonilo in sta si bila ne-znana, romarja, ki jima je bila določena pot: Tja in nikamor

drugam, tak je ukaz postavil in pravice, tak je ukaz krvi.

Lovračev grunt je zapuščem, po njivah raste grmovje, slive in češnje so se posušile, Lovračev grob je brez rož, le na vseh svetnikov dan zagori plamen-ček na njem in vzkipi molitve. Na grobu kleči Milka, ki se vsako leto vrača od tujih lju-di, da se porazgovori z materjo in očetom.

(KONEC)

OPOZORILO POLICIJE

Clevelandka policija opozarja meščanstvo na sledeče: Zdjaj na pomlad se otroci igrajo zunaj. Kjer vidimo otroke, vidimo na-vadno tudi pse, ki se igrajo z njimi. Ker je vedno več poja-vov pasje stekline, so zdravstve-ne oblasti odredile važne kora-ke, da se ta nevarnost kolikor mogoče omeji.

Začetkom lanskega leta smo imeli mnogo slučajev pasje ste-kline. Oblasti se zaradi tega od-redile karantino psov. To zahte-va, da je pes v hiši ali v ograji pri hiši, ako je pa zunaj na ce-sti, mora biti vedno na vrvi. Vsakega psa smejo oblasti po-brati, ki teka na cesti brez nad-zorstva. Ako hoče dobiti lastnik psa nazaj, mora plačati globo. Ako pes koga ugrizne, mora biti na preiskavi najmanj 10 dni.

V vsakem slučaju, kjer pes ugrizne kako osebo, se mora to naznaniti policiji ali zdravstve-ni oblasti v teku ene ure. Treba je navesti natančen popis psa in kraj, kjer se nahaja. Takoj je

Naročite si

na novo izdani

ANGLEŠKO-SLOVENSKI
BESEDNJAK

Z angleško izgovarjavo, trdo ve-zan, 273 strani, nad 20.000 besed.
Cena \$5.00 s poštno vred.

Pišite na:

DR. F. J. KERN
6232 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio.

VLOGE

v tej posojilnici

IZPOSODILO DO \$5.000.00 po Federal
Savings & Loan Insurance
Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo osebne in družinske
vloge.

LIBERALNE OBRESE
St. Clair Savings & Loan Co.
6233 St. Clair Avenue - HEND. 6876
CLEVELAND 3, OHIO

Naročite si

SLOVANSKO USMERJEN LIST

"Amerikanski
Slovenec"

Stane letno \$4.00; za pol leta \$2.00. Za Chicago in inozemstvo \$4.50 in za pol leta \$2.25.

Od 1. februarja do 15. aprila 1945

ima list "Amerikanski Slovenec" posebno kampanjo. Vsak, ki se naroči na list in plača celoletno naročnino dobi lepo nagrado:

GLOBALNI ZEMLJEVID

izdan v knjigi 14x10 v 48 straneh. Poslužite se te redke prilike in naročite si list zdaj.

Naročnino pošljite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West Cermak Road

Chicago 8, Ill.

treba poklicati zdravnika. Do-klar pa ne pride zdravnik, naj-teče na ugriznjeno mesto nepre-stano mrzla voda, da se s tem odstrani pasje sline, ki so mor-da strupene.

Vsega tega bi pa ne bilo tre-ba, če bi imeli pse pod kontrolo v hiši ali pri hiši, na cesti pa privezane, kakor to zahteva mestna odredba. Torej za ko-rist vašega psa in vaših sosedov je, če se ravnete po odredbah oblasti.

POSLANSKA ZBORNICA JE
PODALJŠALA ZA ENO LE-
TO OBEZNO VOJAŠKO
SLUŽBO

Washington. — Poslanska zbornica je soglasno sklenila, da se podaljša obvezna vojaška služba še za eno leto po 15. ma-ju 1945. Debata o tem je tra-jala samo pet minut. Ako voj-ne ne bo konec do 15. maja 1946, bo moral kongres zopet o tem razpravljati. Ako bo pa vojna končana prej na vseh frontah, bo ta postava avtomatično obveljala.

Do 1. julija potrebuje arma-da še 405.000 novincev, potem

pa kakih 93.000 na mesec. Predlog je bil poslan v se-natno zbornico v nadaljno ak-cijo.

Privatne, bratske in družabne orga-nizacije morejo premoženje svoje or-ganizacije investirati v Obrambne bon-de in znakke (Defense Bonds and Stamps), serije F in G.

Angleški

Molitveniki

V krasni vezavi, najfinej-šega izdelka.

"KEY OF HEAVEN"
v finem usnju \$1.75

Naročite pri:

SLOVENIC PUBL. CO.
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list z imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en

SLOVENSKI DNEVNIK

Ako še niste naročeni na

"AMERIŠKO DOMOVINO"

nam sporočite in poslali vam jo bomo za en teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja vsak dan razen ob nedeljah in postavnih praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vsa leto vas stane samo \$6.50; za pol leta \$3.50, za četrt leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

ZAHVALA

V svojem imenu, tako tudi v imenu mojega brata Franka in treh sester Mary, Katarine in Ane izre-kam tem potom najlepšo zahvalo vsem onim, ki so nam povodom smrti nad vse ljubljenega našega očeta

John R. Sterbenz

izrazili svoje sožalje, naročili sv. krope zadušnice, darovali vence, ki so prišli pokojnika mašati, ki so se udeležili pogrebne sv. maše in ga spremili do groba. Lepa hvala našemu g. župniku Rev. P. Sprajcerju za pogrebne obrede in onim, ki so dali pri pogrebu svoje avte na razpolgo. Lepa hvala tudi cenj. KSKJ. za naročeno sv. mašo zadušnico in izraženo sožalje tako tudi društvu sv. Petra št. 30 KSKJ. za vso pomoč pri pogrebu. Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala!

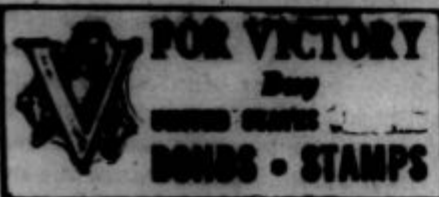
Pokojnik je preminul v Calumetu, Mich. dne 28. febr. t. l. v starosti 87 let. O njegovem življenju je bilo lepo poročano v Glasilu št. 11 z dne 14. t. m.

Pokojnika priporočamo v molitev in blag spo-min.

V imenu žalujočih:

JOHN STERBENZ, sin.

L'Anse, Mich. 23. marca 1945.

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

FROM THE OFFICE OF THE SUPREME SPIRITUAL DIRECTOR

Dear Members of the KSKJ:

In these times when the courts are filled with divorce cases, it happens that our KSKJ has also more than the usual number of people who are getting divorces and marrying in court. We have also some cases of the boys in the service marrying outside the Church. There are some secretaries who act as though this is all right, especially in these war times, but our KSKJ must have the same rules for everybody.

Everyone who joins the KSKJ joins a Catholic organization and he remains a member of the KSKJ only as long as he is a practical Catholic. In fact the KSKJ cannot legally accept dues from anyone who is not permitted to receive the Sacraments in the Catholic Church. That is why the KSKJ returns all dues paid in from the time of a civil marriage or a marriage in a Protestant church.

Anyone getting a divorce should have his case reviewed by his Bishop's Court, and if the Bishop's Court decides that he or she is not at fault in living separated from husband or wife, then this person, because he or she will be permitted to receive the Sacraments, has the right to remain in the KSKJ.

Our soldiers should most of all think of their souls, because they are in greater danger of death than are others who are left at home. For that reason, no one who thinks of the soul's welfare of our soldiers will approve of their court marriage. We are doing them the greatest good if we can prevent them from marrying in court by making them realize that their insurance in the KSKJ can no longer be in force.

We are writing this letter so that all those in the service will become aware of the fact that we cannot make exceptions in their case, even though they are overseas.

All secretaries must notify the Supreme Office of all members who are married outside of the Church, or who are divorced, or who are living separately without the approval of their Bishop.

We do remind all our members of these things when we send out the Easter Duty certificates, but it seems that more reminders are necessary. Some secretaries do not seem to understand the seriousness of this law. One of the secretaries has sent in a request for a change of beneficiary. A divorced man, who married a second time in court, asked to have his second wife named the beneficiary in his policy. The secretary who does this forgets that the KSKJ is not just an insurance society. It was organized also as a Catholic Union and we intend to keep it as such.

Fraternally yours,
Rev. M. J. Butala, Supreme Spiritual Director.

JOLIET KEGLERS STAGE TUMBLER NIGHT, PINSTERS DROP IN SOLO AVERAGES

Joliet, Ill. — It was "TUMBLERS" nite last week as the Joliet KSKJ Men's Bowling League pinsters rolled poorer-than-average scores and most of the averages took a beating as some bowlers dropped as much as one pin in their averages. The bright spots were the rolling of a 567 series by Frank Gregory, the high single game of 216 rolled by Roy Keith, and the pick-up of the big three split by Lou Fabian.

The Eagle Store...703 789 724
Slovenic Coals...875 696 886

The Slovenic Coals by winning two games from the Eagle Store team gained a game on the leading Peerless Printers team. Roy Keith's 547 and John Churnovic's 517 series were high for the Slovenics and Andy Kludovich's 499 was high for the Eagle team. **Peerless Prints...722 770 880**
Avsec Prints...830 772 838

The Avsec Printers dropped the Peerless Printers twice. John (Smiley) Azman's 522 and Lou Zeleznikar's 521 series were high for the Avsecs, while Matt Slana's 500 and Eddie Ramuta's 498 series were high for the Peerless team.

Tezak Florists...720 868 892
White Fronts...759 767 791

The Tezak Florists won two games from the White Front Liquors to stay in second place — three games behind the leaders. Frank Gregory's 567 and Gene Tezak's 544 series featured the Tezak attack, and John Bluth's 526 and Al Juricic's 501 series bannered the White Fronts cause.

Bleacher Views...

Hats off department for the week... Frank Gregory's 567 series, Roy Keith's 216 game, and Lou Fabian's split pick-up shot... other 200 honor roll members... Lou Fabian 206, George Karl 203 and Al Juricic 202... Not an impressive roll... Will Kuchar is an ideal (???) anchor man... to think of it... he won the second game for the Avsecs by sparing the last frame... and picking up two pins on the extra shot... to win the game by two pins... nice going, Will... some of the boys cashed in on the City-Bowling Tourney prizes... Congratulations... Of late, John (Good Old 679) Bluth is hitting his stride and rolling very good scores... in the mid 550's mostly... cherries seem to be in season... for the bowlers... they sure pick up a lot of them... John Culik must like Brooklyn... he sure was crossing over a lot last week... and John Azman's unpredictable hook... when it works, it's a honkey... but when it doesn't... oh boy, it sure is sour... Roy Keith won the prize for two weeks in a row... Gene Tezak has a "corner" on the ten pin... Doc sure admires Flash's hook (???)... it gives him some neck exercise... stretching... the stand-

	W. L. Pct.
Peerless Prints	48 33 .593
Tezak Florists	45 36 .556
Slovenic Coals	44 37 .543
Avsec Prints	39 42 .481
The Eagle Store	35 46 .432
White Fronts	32 49 .395

A PROCLAMATION

As President of the National Fraternal Congress of America, and pursuant to direction by our Executive Committee, I hereby proclaim May 20 to 26, 1945, as Fraternal Week.

It is urged that National Officers of societies holding membership in the Congress, shall communicate this fact to their local lodges and their field workers well in advance of the week named.

Local lodge officers should join with such committees as may be appointed by the State Fraternal Congress in each state, to fully promote a program which will be forthcoming from the National Fraternal Congress of America Committee on Fraternal Week.

Through united effort during the week of May 20 to 26, we may bring to the favorable attention of our people the complete protective and fraternal service offered by our fraternal benefit societies.

I request that each Society have this proclamation published in its official Magazine so that all members may be fully informed.

Respectfully submitted,
Farrar Newberry, Pres.,
Nat'l Fraternal Congress of America.

MEETING POSTPONED

West Allis, Wis. — At this time I want to inform members of Blessed Virgin Help of Christians Society, No. 165, that our meeting has again been postponed from the 1st Sunday to the 2nd Sunday of the month.

This change is due to Easter falling on the first Sunday. Therefore, our meeting will be held April 8, at 2 p. m. in the church hall.

Won't you come to this meeting? Our membership is large, but so few members attend. Try to come and bring some new ideas.

Also I must remind those who are in arrears with their dues—please be prompt and pay them each month before the 25th.

Mary Petrich, sec'y.

Killed on D-Day

Cleveland, O. — Pfc. Jos. Rozman, a paratrooper who was reported missing in action in France on D-Day, was killed on that date, according to a War Department telegram received by his wife, Alma, 2862 E. 64th St.

Pfc. Rozman, 33, was the father of a two-year-old son, Daniel Joseph. Before entering the Army in April, 1943, he was employed by the National Screw and Mfg. Co. He went overseas in Jan. 1944. He will be posthumously awarded the Purple Heart.

His parents, Mr. and Mrs. Louis Rozman, live at 866 E. 64th St. The paratrooper was a native of Yugoslavia and came to this country in 1920.

Killed in Germany

Cleveland, O. — Staff Sergeant Louis Svetek was killed Feb. 20 in Germany, according to a War Department telegram received by his brother, Pfc. Frank, who is on duty at Fort Bragg, N. C.

A graduate of Mayfield Heights High School, Sgt. Svetek was employed by the Warner and Swasey Co. before his induction in Feb. 1941. A D-Day veteran, he served in Iceland for 18 months before going to the European area.

★ ★
K. S. K. J.
Members Serving
Our Country

3,853

BIRTHDAY PRAYER

May the God of all please grant my plea
On this anniversary of my birth
Just keep my mother free from harm
Until peace returns to this earth.

You know dear Lord she's all I have
And we had not many years together
So please grant us now some earthly peace
Before we walk amid Heavenly heather.

For this I pray this day, dear God
And this one thing please bestow
As this does mean so much to me
So much, only You could know.—Pvt. Geo. Engeln.

Returns to Action

Cleveland, O.—Pfc. Anthony F. Lunder has returned to action with his infantry unit after recovering from wounds suffered in France Jan. 29, according to word received by his parents, Mr. and Mrs. Anthony F. Lunder, Sr., 6704 Bonna Ave.

Pfc. Lunder, 21, was graduated from Thomas Edison High School and employed by the National Acme Co. before his induction in Sept. 1943. He went overseas last June.

TO HOLD ANNUAL SPRING DANCE

Brooklyn, N. Y. — The St. Joseph's Society, No. 57, of Brooklyn, N. Y., will hold its annual Spring dance on Sunday, April 8th, in the Slovenian Auditorium at 6 p. m.

Music for this gala occasion will be furnished by Pietro's Four-Piece Orchestra. The admission will be 50c, including tax.

All are invited, so come one, come all. We assure a good time!

Sophie Guardia.

Advanced to Sergeant

Cleveland, O. — John Perusek, stationed at McCloskey General Hospital in Temple, Texas, has been advanced to sergeant, it was learned by his parents, Mr. and Mrs. Joseph Perusek, 14814 Hale Ave.

Sgt. Perusek, 27, former student at Collinwood High School, enlisted in the Army in October 1943. His brother, Cpl. Stanley, is stationed at Huntsville, Tex., as a military policeman after duty in Italy.

REMINDER

Brooklyn, N. Y. — This is to remind all members of St. Joseph's Society, No. 57, K. S. K. J. of Brooklyn, of the affair which will be held Sunday, April 8, in the American Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. The affair is scheduled to start at 6 p. m. Make every effort to come early, as you all know that we must observe the national curfew regulations, and that means that the last waltz will be played at 11:45 p. m. Tell your friends about this affair and bring them along for a very good time.

Our member, Cpl. Joseph Zagar, writes from France, that he will be unable to be with us to attend the dance, but has hopes that it won't be long before he will join us again. We certainly do miss Joe, because he never missed any affairs sponsored by our Society. Joe also sends his regards to all friends and members.

Reporter.

Wounded in the Philippines

Cleveland, O. — Cpl. Frank J. Seme was wounded last month in the Philippines, the War Department notified his father, Lawrence Seme, 19601 Cherokee Ave.

The medical technician, 24, is a graduate of Collinwood High School and was employed by the H. N. White Co. before entering service in Aug. 1942. He has been overseas since June 1943.

German Prisoner

Cleveland, O. — Previously reported missing in action since Nov. 14, Pfc. Edward A. Tomazin is a prisoner of the Germans according to a letter written by him on Christmas Day to his father, Joseph Tomazin, 5700 Bonna Ave.

The infantryman, 20, is a graduate of East Technical High School and entered service in June, 1943. He has been overseas since last August.

EASTER GREETINGS

Oh, rare as the splendor of lilies,
And sweet as the violet's breath,
Comes the jubilant morning of Easter,
A triumph of life over death;
For fresh from the earth's quickened bosom,
Full baskets of flowers we bring,
And scatter their satin-soft petals
To carpet a path for our King. —Anon.

A Tree Grows in America

Maybe You Know... by CORLEY

IN ONE MONTH RED CROSS EMERGENCY LOANS TO SERVICEMEN AND WOMEN IN U.S. CAMPS AND HOSPITALS TOTALLED \$1,268,000.

BEFORE ASSIGNMENT TO FRANCE DURING INVASION, RED CROSS CLUBMOBILE GIRLS IN ENGLAND HAD TO PASS AN 8-DAY COURSE IN DRIVING 2 1/2 TON TRUCKS 500 MILES

RED CROSS CHAPTERS HELPED IRON OUT MORE THAN 4 MILLION PROBLEMS FOR SERVICEMEN, VETERANS AND THEIR FAMILIES DURING THE LAST YEAR

THREE CHI QUINTS ON AS STEVES NEAR FINAL LEAGUE SESSION

Chicago, Ill. — Park View Laundry, Gottlieb Florists, and March Beers were "on" and swept clean at the last week's session of the Chicago Steve pin circuit. The losers were Darovic Lawyers, Kosmach Boosters, and Dr. Grill quintes, respectively.

In the other two tilts, the Zeleznikar Fuels tripped Fidelity Electric, and the Jerin Butchers set back the Tomazin Taverns.

High scorers: Vincent Novak 514, Pete Bogolin 492, 232.

PFC. JOHN ZAGAR WRITES

Brooklyn, N. Y.—Pfc. John Zagar, member of No. 51, who is somewhere in the Philippines, wrote to Joseph J. Klun that he has just returned for a well earned rest, but can't tell at this time about the fighting.

However, he did manage to get a few Japs, but said he didn't get any satisfaction killing them. He says that it's just a dirty job killing them, a job which must be done.

After reading John's letter I was handed a letter which was received by Mrs. Agnes Zagar, John's mother, from his commanding officer, which reads: "Dear Mrs. Zagar: Your son, Pvt. John Zagar, has conducted himself courageously in combat. Our organization has been in combat

Bombardier-Navigator

Cleveland, O. — Flight Officer Anthony L. Znidarsic, son of Mr. and Mrs. Anton Znidarsic, 5814 Bonna Ave., recently was graduated as a bombardier - navigator from the Midland Army Air Field, Texas.

SLEEPING QUARTERS RESERVATION BLANK

KSKJ Bowling Tournament, Waukegan, Ill.

April 14 - 15, 1945

Please reserve quarters for

Name Society No.....

House No. and Street

City, State

Send this reservation coupon to:
Mrs. Frances Terchek
Housing Chairman
816 Prescott St.
Waukegan, Ill.

OUR
PAGE
WAR
KITCHENBy
FRANCES
JANCER
1110 Third St.
La Salle, Ill.

For that left over ham from your Easter Dinner there are quite a few different methods of utilizing it. Here are a few tips:

Ham a la King

10 servings.

Prepare 2 cups cream sauce. When the sauce is boiling, add 2 cups cooked diced ham, 2 hard cooked eggs, diced, 1 cup sauteed mushrooms, or canned mushrooms, 1 tablespoon chopped green pepper, 1 tablespoon chopped pimiento.

Serve very hot on rounds of toast, rusks or in bread cases. Sliced stuffed olives may be added, if desired.

Ham and Corn Croquettes

Combine and mix well: 1 1/4 cups cream style corn, 2 tablespoons chopped green pepper, 1 cup ground left over ham, 1 beaten egg, 1/2 cup dry stale bread crumbs.

Chill these ingredients. Shape them into 8 croquettes. Dip them into: dry seasoned bread crumbs and then into 1 egg diluted with 2 tablespoons water, and again in crumbs. Fry them in deep fat. Serve the croquettes with tomato sauce.

Potato Hazelnut Torte

4 eggs, 5/8 cup sugar, 2/3 cup roasted hazelnuts, ground, 2 tablespoons rum, 10 ounces mashed potatoes, 1 tablespoon sugar, grated peel of 1/4 lemon, 1 teaspoon vanilla.

Beat egg yolks until light, add sugar and beat well. Add hazelnuts, then mashed potatoes, rum, vanilla, sugar, and lemon peel. Fold in stiffly beaten egg whites. Turn into buttered and floured 8 inch form pan. Bake in moderate oven for about 1 1/2 hours. When cool, dust with powdered sugar. Serves 8 generously.

Banana Pecan Ice Cream

1 cup mashed ripe bananas (2 to 3 bananas), 2 teaspoons lemon juice, 1/4 cup sugar, 1/4 teaspoon salt, 1/3 cup milk, 2 egg whites, 1 cup whipping cream, 2 egg yolks, 1 teaspoon vanilla extract, 1/2 cup coarsely chopped pecans.

Mix together bananas and lemon juice. Add sugar, salt and milk, stirring until mixed. Beat egg whites until stiff. Whip cream until thickened but not stiff. Beat egg yolks until thick. Combine banana mixture, egg whites, egg yolks, cream and vanilla. Turn into freezing trays of an automatic refrigerator. Freeze, with indicator at coldest setting, stirring every 30 minutes until mixture begins to hold its shape, adding pecans during final stirring. Then freeze until firm. Makes 8 servings.

"I NEVER KNEW THE RED CROSS DID THAT!"

Eleanor "Bumpy" Stevenson Co-author, with Pete Martin, of "I Knew Your Soldier"

I have just returned from many months of Red Cross duty with front-line American troops in Italy, and I am surprised that people here know so little about what 4500 Red Cross girls overseas are doing to make life easier for the combat soldier.

It isn't only coffee and doughnuts that we give them, though a hot drink means a lot to men just out of foxholes. It isn't only the Red Cross trucks equipped with the little comforts, so welcome and so unexpected — cigarettes, toothbrushes and soap, phonographs, games and magazines. Much more important is the lift they get from seeing what they call an honest-to-gawd American girl, wearing big Army shoes and leggings as muddy as their own. Good-natured, helpful, kidding, she is what these boys need more than anything else — a link with home.

No one else in the Army has time to do the little things that mean so much. All our clubmobile units, for instance, carry "state books" in which we ask the soldiers to write their names and where they come from. Often through these books we have brought old friends together in the combat zone — even, sometimes, brother and brother or father and son.

Before the boys go up to the front, they give us last-minute letters to mail, souvenirs to keep for them, watches to be repaired, dogs, cats and other pets — even donkeys — to care for until they come back. When they return, one of the first things they want is to clean up and feel human again. In Palermo one of the most welcome things the Red Cross did was to operate a whole building fitted with showers and barbers.

"Boy," says a muddy infantryman, as he stiffly gets out of the truck that has brought him in from the front, "did we advance that time?" "Swell!" answers a Red Cross girl. "How far?" "Eighteen yards!" Sometimes he is kidding, sometimes it is only too true. At Anzio I've known soldiers who were in the same foxhole for four months. When they come back, it's our job to take them out of that foxhole mentally. They want to get what they have been through off their chests, and there's no better listener than a sympathetic American girl. A soldier once remarked to one of us, "This is the first time in two years that anyone has paid any attention to me."

There are Red Cross girls in hospitals both near the front and behind it. We even try to have a girl in the receiving tent where the stretchers are laid down. If she can she will give the wounded man a cigarette, and say some simple human word to calm his apprehension. "You'll be all right, kid. They'll take good care of you here." Then perhaps she will tell him what his outfit did in that last bloody push. So they reached the objective! Already he feels better.

In the wards the Red Cross girls help the wounded in many ways, giving them the news, wrapping up their Purple Hearts to send home, writing letters. Here's a boy with one arm gone. You sit by his cot while he dictates. "Dear Mom — I'm in hospital, but it's really only a scratch. . . ." Then you must try to make him understand it's best in the long run to tell the truth, that he's lucky compared with a lot of others.

Here's one with more than just an arm gone. You must persuade him that life is worth living. Tell him over and over again, for days and even weeks, "But look, Johnny, you're the same person inside that you were before. Nothing that is really you has gone . . ."

If such sights tear our hearts, our consolation and our reward is knowing that these men feel nearer to home because of us. The Red Cross represents the families they left behind; our girls are doing the small helpful things that these boys' mothers and wives and sweethearts would be doing if they could be overseas. To the soldier, we are a living pledge that the people at home are thinking of him all the time.

One Red Cross girl went to visit the crew of a 240-mm. gun, and sat down to chat on one of its protecting sandbags. After she had gone the crew wouldn't let anyone else sit on the sandbag that she had honored, and charged \$5 for the privilege of sitting on the sandbag next to it.

Those men truly appreciate our help and our presence with them in their ordeal. It makes us feel very proud — and humble, too, for what we can do is pitifully small compared with what they are doing.

We need more of everything — personnel, supplies and money to provide both. We do what we can. The rest is up to you.

The selfless work of these girls is only one of the many vital services performed by the Red Cross. Its field men are working even nearer to the enemy's guns on the life line between family and foxhole. Its home service, available to every soldier anywhere, helps solve family problems and deals with home emergencies when distance makes him helpless. Its collection of plasma and whole blood donations has saved countless lives.

The Red Cross deserves your support, and needs it. Give generously to your local Red Cross War Fund Campaign.

Easter

We are about to solemnize the Church's greatest feast with all the ardor and fervor of the first Christians. When the procession through the palm-strewn streets was over, when the words of the consecration had been pronounced, when the last cloud of dust of the crucifixion scene had thinned and vanished away, when the final word uttered by the Divine Savior had faded over the hills of Calvary, when the soldiers awoke and found the tomb empty, a consciousness remained that these days had left deposited on the silent shores of memory images and precious thoughts that shall never die and cannot ever be destroyed. And the memory of those days has not died, for by the rotation of that solemn circle which never stops, the Church affords us the occasion of observing the days immediately preceding and the Day on which her foundation was laid. It can be rightly said that the Church is founded on an empty tomb. Had not Christ risen, our Faith would be in vain.

No one can live through an Easter Day without sending his thought to the greatest Hero the world has ever known, Who, because all other modes fell short of justice, humbled Himself to become flesh and died for our salvation.

MINUTES

ANNUAL MEETING OF THE SUPREME BOARD OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION (K. S. K. J.) HELD JANUARY 29 TO 30, 1945 IN THE HOME OFFICE, JOLIET, ILLINOIS

(Conclusion.)

FOURTH SESSION, JANUARY 30, P. M.

Brother Supreme President calls the meeting to order with a prayer recited by the Rev. Spiritual Director.

The business under consideration was the Yugoslav Relief Committee, Slovenian Section of which KSKJ is a member.

Brother Zalar reports that a new relief organization in New York called War Relief Fund of Americans of South Slavic Descent is functioning. The executive committee of JRC-SS was invited to merge with the above named committee for united action. The recent meeting of the JRC-SS executive committee held on September 19, 1944, unanimously decided that JRC-SS remain an independent organization. On October 19, 1944, the same recommendation was again rejected by a majority vote.

A special meeting of the JRC-SS executive committee called on November 14, 1944, had by a majority vote decided a contribution of \$25,000.00 to WRFASDD.

At the same time a recommendation was made to dismiss JRC-SS, to unite with the new organization (WRFASDD) and transfer the balance of fund in the treasury of JRC-SS. A majority of the committee members objected to the arrangement because of the fact that the individual members of the executive committee of JRC-SS represent Slovenian Fraternal organizations and as such, the opinion of the Supreme Committees of Slovenian organizations and the local Relief councils to vote FOR or AGAINST merging with WRFASDD.

Brother Supreme President announces that the question is before the house. After a lengthy and thorough discussion the motion was made for a vote on the question.

The motion was made that the JRC-SS remain an independent relief organization as at present.

The result of the vote revealed sixteen members in favor, one vote against the motion. Motion carried.

The petition of Brother Luka Trhlen, cert. No. 1837, age 50, member of Friderik Baraga Society, No. 93, Chisholm, Minn., was presented. On recommendation of Sister Mary Kosmerl, member of the Board of Jurors, the motion to allow the member a special benefit of \$50.00 was approved.

In the matter of Sister Dominica Colella, cert. No. DD-44809, member of St. Theresa Society, No. 225, So. Chicago, Ill., the Supreme Board unanimously approved payment of operation benefit for \$100.00 and sick benefit for the period of her illness.

Brother Supreme Secretary presents the following death claims:

The claim of Anton Krese, cert. No. 22018, member of St. John Evangelist Society, No. 65, Milwaukee, Wis. The deceased, insured for \$500.00, died November 2, 1944. After his death the Home Office was informed that the insured was a member of an organization forbidden by the Roman Catholic Church and on this account the death claim has been withheld.

Rev. M. J. Butala, Spiritual Director, moves that further investigation be conducted to determine if the claim shall be paid. Motion carried.

The matter of the late Adolph Zvonar, cert. No. DD-222, member of St. Joseph Society, No. 111, Barberton, Ohio. Evidence received in the Home Office that the member had been married contrary to the rules of the Roman Catholic Church, had become known only after his death. He died on August 9, 1944. Since the insured had violated the rules and by-laws of the Union, he was not a member in good standing at the time of his death, therefore, the mortuary claim was rejected.

The motion, approving the procedure of the Supreme Secretary in these matters was accepted.

Brother Zalar, Supreme Secretary, states that the Insurance Department of New York State demands that the annual report show a segregation of funds which is not required by any other State. These demands cause a great deal of extra work in the Home Office.

Brother Zeleznikar, Assistant Supreme Secretary adds that the Insurance Department of New York State has for the past two years required statistics of the Central Sick Benefit Division which has caused much extra work.

Moved and unanimously seconded that the following resolution be sent to the Insurance Department of New York State for consideration:

"Whereas, the Insurance Department of New York State is the only one of twenty states, in which our Union conducts business which requires a segregation of funds in the annual report; and

Whereas, the Insurance Departments of the remaining states require annual reports of the funds as provided in the by-laws of our Union; and

Whereas, the demands of the Insurance Department of the State of New York necessitate extra work in the Home Office,

Be it therefore resolved, that the Home Office prepare similar annual reports for the Insurance Departments of all the States including the Insurance Department of the State of New York."

The resolution was unanimously accepted.

The motion was made and unanimously accepted that members discharged from military service who are invalids shall not be required to pay the special patriotic assessment of 10 cents per month.

It has been proven that KSKJ Calendars are an excellent advertising medium, therefore it was unanimously agreed that the order be placed for calendars for 1946.

The committee was unanimous on the proposition that on the 52nd anniversary of the Union April 2, 1945, a new drive for membership for both departments shall be inaugurated. All members enrolled since January 1st will be considered. The title and rules of this campaign will be arranged by the Supreme Secretary Brother Zalar. Motion approved.

Brother Zalar states that there are a considerable number of members in classes "A" and "B" who would personally benefit by changing to a new plan certificate. He recommends that a compensation of \$5.00 per \$1,000.00 insurance be paid to the secretary or member who accomplishes the change. For a higher or lesser amount of insurance the compensation shall be proportionate. Motion carried.

Rev. M. J. Butala, Spiritual Director, suggests that a resolution in memory of the late Frank Opeka be prepared and incorporated in the minutes of the meeting and a copy be forwarded to the bereaved family. Approved.

Brother Zalar reads the following resolution:

RESOLUTION

WHEREAS, FRANK OPEKA of North Chicago, Illinois, departed this life on December 30th, 1944, and

WHEREAS, the said Frank Opeka was identified and connected with the management and operation of this Union for over forty (40) years serving on this supreme Committee as a Trustee, as a member of the Board of Jurors, as a member of the Finance Committee, as Vice President, and finally, as the Supreme President for eight (8) successive years from 1931 to 1939, and

WHEREAS, upon the retirement of the said Frank Opeka from the Supreme Presidency and his refusal to continue longer in an active administrative position, this Union selected him as Honorary Supreme President, in which capacity he served from 1939 to the date of his death, and

WHEREAS, he was the only member of this Union ever honored by election to the office of Honorary President, and

WHEREAS, he filled every one of the foregoing offices, major and minor, with singular fidelity, incorruptible honesty, rare intelligence, and utter devotion, and

WHEREAS, it is the sense of this Committee that no man ever made a greater contribution to the up-building and success of this Organization.

NOW THEREFORE, BE IT RESOLVED, by this Supreme Committee in regular meeting assembled, that the death of Frank Opeka has removed from our midst a wise counselor and leader, a sterling citizen, and a great gentleman.

BE IT FURTHER RESOLVED that this Resolution be spread upon the records of this Union and that a copy thereof be sent to Decedent's family.

The resolution was unanimously approved.

Rev. M. J. Butala, Spiritual Director, reads and recommends for adoption the following resolution:

WE, the Supreme Committee of the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union, assembled at the annual meeting, held in the Home Office in Joliet, Illinois, on January 30, 1945, in the name of the Union and its entire membership adopt the following resolution:

WHEREAS, the Slovene people in Yugoslavia have for centuries waged a heroic struggle for political and religious freedom; and

WHEREAS, the Slovene nation has suffered so much bloodshed to secure and protect the God-given rights of man; and

WHEREAS, the entire Slovene nation is Catholic, reared from childhood to revere God and to love its neighbor as itself; and

WHEREAS, there is ample evidence from neutral sources, that right now, there is a strong attempt to force upon the Slovenes a political rule, which is directly contrary to the desires, ideals, and religious convictions of the people and to their centuries-old longing for freedom and national rights,

THEREFORE, we strictly condemn:

1. Any attempt to communize or sovietize Slovenia.

2. Any attempt to institute a dictatorship of any type in Slovenia.

3. Any attempt to force upon them a political system undesired by the Slovene nation.

4. We demand that the Slovenes be given a real opportunity to choose freely the form of government for their country.

5. We desire, that the Allies strive to create a state which include all territory in which Slovenes live.

6. We desire that the Allies guarantee political and religious freedom to the Slovene nation.

7. We desire that the Allies take the necessary precautions now in order to prevent further civil war once the country is liberated.

8. This we declare in the name of the 40,000 American Slovenes enrolled in the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union, in the name of the 3,833 of its members now serving in the armed forces of the U. S. A., and in the name of the 63 of its members who, in the struggle for human rights and freedom of all nations, including Slovenes, have sacrificed their lives.

The resolution was approved.

Before the close of the meeting Brother Zalar thanks all present for the constructive sessions and expresses a desire that similar unity shall prevail in the future and assure the progress of the KSKJ.

Duly moved and seconded that the minutes for the final sessions shall be approved by the supreme president, supreme secretary and recording secretary. Approved.

In his closing words, Brother John Germ expresses his pleasure in presiding over a meeting of fraternal sincerity.

"We have hereby revealed a sentiment of fraternal harmony which is essential to us all if we wish to benefit the Union and the nation.

"Concluding the annual meeting of the Supreme Committee does not complete our work, on the contrary, let us renew our efforts and endeavor to procure new successes for our Union. What we have neglected, let us rebuild with renewed interest each in his own field, so that before the next meeting we will have attained the coveted quota and the fruit of our labors will gain for us the renewed confidence of the members of our Union."

The meeting is adjourned at 5:30 P. M. by the Supreme President. The prayer was said by the Rev. Spiritual Director.

John Germ, Supreme President,
Joseph Zalar, Supreme Secretary,
Louis Zeleznikar, Recording Secretary.
Joliet, Illinois, January 30, 1945.